

ABORTKAMP I ARGENTINA:
— Å «redde begge
livene» betyr egentlig
å ikke redde noen

Utenriks s. 14-15

**ÉN AV SEKS
HAR JUKSET
PÅ EKSAMEN**

Nyhet s. 4-5

Kåre Willoch (90):
**Studerte
før
Blindern**

Kultur s. 19

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 73, utgave 14 | www.universitas.no | onsdag 8. mai 2019

Kultur s. 16-18

MENINGER

Redaktør: Runa Fjellanger
runa.fjellanger@universitas.no 901 59 831

Nyhetsleder: Henrik Giæver
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

Fotosjef: Odin Drønen

Desksjef: Kari Eiring

Nettredaktør: Jonas Solgård

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Vinnere uten vinneraskaller

Da Venstrealliansen (VA) stakk av med seieren i årets studentvalg på Universitetet i Oslo (UiO), var det *business as usual*. Under årets valg sikret de tittelen som UiOs største studentpolitiske liste med nesten ti prosentpoeng og hele syv av 28 mandater på Studentparlamentet (SP) på UiO. I fjor var seiersmarginen kun hakket dårligere da seieren ble sikret med 24,2 prosents oppslutning mot Grønn listes 16,6 prosent. I 2017 var det langt jevnere, men også den gangen var VA størst på UiO. For tre år siden var historien akkurat den samme, da VA også fikk flest stemmer.

Men listen over ledere for SP gir et annet bilde. Nåværende leder Susann Andora Biseth-Michelsen er uavhengig, mens hennes forgjenger Jens Lægred stilte som kandidat for Grønn liste. Fra 2016 til 2017 var det Hans Christian Paulsen som styrte showet. Han var med i Liberal liste. Går man nedover listen over tidligere ledere for SP kunne man kanskje forvente å finne mange VA-navn, men det er ikke tilfelle.

Vi må nemlig helt tilbake til 2013–2014 for å finne den siste SP-lederen fra VA. Dette til tross for at VA har hatt høyest oppslutning på studentvalget de siste tre årene. Hvorfor skal studentene stemme på en liste som ikke tar makt, spør du deg kanskje. Og det er et betimelig spørsmål.

Under årets studentvalg gikk VA til valg med tre hjertesaker: pensjonspoeng for studiepoeng, altså at man kan tjene opp pensjon mens man studerer, gratis prevensjon og sanitetsprodukter på campus, samt flere grøntarealer på campus. Alt dette er vel og bra, og objektivt sett er det vanskelig å være uenig i noe av det – uansett hva du måtte ha stemt under valget. Sånn sett kan en leder fra nesten hvilken som helst liste gjennomføre den politikk flertallet av studentene som helst liste ønsket seg. Likevel: Hva er vitsen med å stemme på VA hvis de uansett ikke virkelig går inn for å realisere disse sakene?

Det er utenkelig at Arbeiderpartiet eller Høyre skulle tatt en overlegen seier i et stortingsvalg, uten at Jonas Gahr Støre eller Erna Solberg endte opp som statsminister.

Riktignok har VA hatt representanter i SPs arbeidsutvalg de siste årene, men de studentene som faktisk stemmer, og som stemmer på VA, stemmer ikke for at listen de er enig med skal sitte i et utvalg.

Så langt har én lederkandidat meldt seg: Christen Andreas Wroldsen annonserte lederdrømmen på SPs Facebook-gruppe for to uker siden. Hvilken liste tilhører han? Grønn liste. Skal VA vise seg UiO-studentenes tillit verdig må de ta seg selv i nakken, finne en lederkandidat og komme seg på ballen. Spørsmålet er vel bare om de klarer å finne ballen i det hele tatt.

Hvorfor skal studentene stemme på en liste som ikke tar makt?

Kan noen ringe Luksusfellen? UiO har et taxi-problem.

UiO Taxi, vær så god?

Kommentar

Abdirahman Hassan, journalist i Universitas

Forestill deg at du er en person som innehar en viktig samfunnsrolle og tjener godt over én million kroner i året. Du nyter svært godt av privilegier og fordeler, og får blant annet utlevert et taxikort som du kan benytte i jobbsammenheng. Og millionlønn til tross, du svir av nesten en halv million kroner utelukkende på drosjeturer. Nei, denne saken føyer seg ikke inn i rekken av stortingsrepresentanter som er anklaget for å ha levert inn fiktive reiseregninger. For en gangs skyld er det faktisk ikke nasjonalforsamlingen som havner i medias kritiske søkelys, men tvert imot der du som student vandrer: i akademien.

I mars kunne VG avsløre at biologiprofessor ved Universitetet i Oslo (UiO), Nils Christian Stenseth, på under tre år hadde klart å svi av hele 512.000 kroner på taxiturer. Rundt 100.000 kroner var utgifter knyttet til private reiser fra Stenseths eget hjem på Frogner til Blindern. Totalt hadde professoren dratt taxi-kortet 1300 ganger, ifølge VG. Er det virkelig dette skattepenga mine går til? Svaret er et rungende ja. Det er det offentlige som har tatt regningen.

Er det virkelig dette skattepenga mine går til?

Det er ikke bare de svindyre taxiturene som er sjokkerende med denne saken. Dette er noe som har foregått over en lang periode, uten at det har fått konsekvenser. Skal vi tro det Stenseth selv sier, strekker det seg så langt tilbake som syv-åtte år. Han anslår at han har brukt opp mot 200.000 kroner årlig, noe som tilsvarer en totalsum på rundt 1,4–1,6 millioner kroner. Dette er penger som kunne og burde blitt brukt til andre formål. Det blir ikke

bedre av at rektor ved UiO, Svein Stølen, gikk ut i Uniforum i mai i fjor og varslat at UiO må regne med et rammekutt på 100 millioner kroner fra 2019 eller 2020.

Universitetsdirektør ved UiO, Arne Benjaminsen, mener dette dreier seg om et «enkeltilfelle» og at det skyldes en «rutinesvikt». Hovedpersonen i skandalen er selv uenig i det, og i et innlegg i Uniforum retter han sterk kritikk

mot hovedadministrasjonen ved UiO, som han mener har skylden for sin egen utstrakte drosjebruk. Og slik fortsetter debatten. Det er nesten som man skulle tro at det var duket for parseremoni på Paradise Hotel.

Stenseth tar dog selvkritikk for reisene, å 100.000 kroner, han har tatt mellom hjemmet sitt og Blindern. Disse har han også sagt han vil betale tilbake. Men resten av taxiturene forsvares han med at det «har vært nødvendig i vitenskapens

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Andrea «papirdronningen» Kunz

Vinner om natten, vinner om dagen

En kompis av meg på jussen har vært fadder to ganger, og får stjerner i øynene hver gang den festkjære uka nevnes. Dersom studiestarten nå til dags ligner noe på fadderuken for de ferske jusstudentene i 2005, kan jeg forstå at det byr på en minneverdig opplevelse. «Vi føler at vi er med på skjult kamera», forteller en tilskuer av sirkuset til Universitas. Karaoke, egenkoreograferte danser, rebus og skuespill er kun noen av aktivitetene som nevnes. Det er tydelig at jusstudentene skal bli vant til konkurranse allerede fra første stund, og «studentene danser ikke bare for gøy. Hvis de ikke produserer en tilfredsstillende dans, så kan de bare glemme å komme seirende ut». Kun det beste er godt nok både første uka og de resterende fem årene, så det er kanskje en lur strategi å bli kjent med sitt tapersinn med en gang.

Universitas nr 1, 2005

Smugling og ballespark

Finnes det en gründerpire i deg? Ikke? Joda. Selv den dummeste idé er en idé, og så lenge du liker å tøyse grenser og leve litt på kanten har du anlegg for å skape noe. Psykolog Nina Sæther fortalte til Universitas i 2005 at «gründere gjenkjennes på sin risikovillighet og manglende respekt for regler og autoriteter. Mye lik rebeller og råkjørere.» Christian Hager og Kristian Hestmann var to studenter som kjente seg igjen i denne beskrivelsen. Til Universitas forteller de om konseptet sitt «Stud Smuggler», et gründerprosjekt bestående av «tøffe klær for gutter, undertøy for damer». Drømmen var å «smugle oss inn på markedet og gi de store brandsa et ballespark». Selv ser de på ideen som «litt gæren», men det er visst det som må til. Så, har du «glød og galskap» kan det være verdt å gi hva enn du måtte trekke ut av hatten en sjanse.

Universitas nr 9, 2005

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærerestene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Simen Eriksen
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

Epost: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

ILLUSTRASJON: ØYVIND HOVLAND

og UiOs tjeneste». Ifølge universitetets retningslinjer for tjenestereiser skal «miljø- og bærekraftsmessige hensyn søkes ivaretatt ved planlegging og gjennomføring av reisen». Stenseth har neppe tatt hensyn til dette, og han er imidlertid ikke alene om å benytte taxi som transportmiddel. Ifølge tall Uniforum har fått fra UiO, har 328 taxikort vært i bruk siden midten av 2016. Bare de siste 2,5 årene har Svein Stølen kjørt drosje på til sammen 94.418 kroner på UiOs regning. Han begrunner det med stor møtevirksomhet.

Tett timeplan eller ei, én ting kan vi i alle fall enes om: Dette er ikke akkurat miljøvennlig. Spesielt uforståelig blir det når vi vet at UiO har en avtale med selskapet Move about, som gjør at ansatte kan låne elbiler i forbindelse med

jobbsammenheng. Da VGs journalister i forrige uke besøkte parkeringsplassen i Problemveien, sto fire av fem elbiler ledige. Hvorfor er det så få som benytter seg av dette gode og miljøvennlige tilbudet?

Denne saken viser at akademia, i likhet med andre viktige institusjoner i samfunnet, har et system som enkeltaktører lett kan dra nytte av. Selv om reisene til Stenseth faktisk fant sted, i motsetning til det som har kommet frem i mediene om enkelte stortingsrepresentanter. Det er viktig å understreke at Stenseth ikke har jukset, men det er likevel kritikkverdig at en prominent akademiker og forsker har klart å sløse bort så mye penger uten å fatte hvor problema-

tisk det faktisk er. Enda mer oppsiktsvekkende er det at UiO har benyttet eksterne konsulenter til å granske saken og har så langt punget ut 264.000 kroner.

UiO må få bukt med dette taxi-problemet, og det raskt. De må ta en grundig gjennomgang av sine retningslinjer for taxi-bruk, og ikke minst stille strengere krav til ansatte som benytter taxi, når de tross alt kan låne elbil gratis. Det er ikke forsvarlig å sløse bort så mye penger på det offentliges regning, og spesielt ikke når «UiO går mot tøffere tider», som Stølen selv sa til Uniforum på denne tiden i fjor. Det er bare å rydde opp.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Gina Grieg Riisnæs

Glade gutter: 9.mai-paraden under fjorårets Seiersdag i Moskva. Kort tid etter at troppene marsjerer over Røde Plass, ruller atomrakettene over plassen med pomp og prakt.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Aleksander Naug
Anna Torst Saatvedt
Solveig Bua Løken
Synne Hellevang
Kari Eiring

DESKJOURNALIST:
Andrea Kunz

KORREKTURSJEF:
Thea Rosef

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Henrik Gæver**
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

Mørketall: «Julie» tror det er flere enn 16 prosent som har fusket på eksamen.

Én av seks har jukset på eksamen

I Studentundersøkelsen oppgir 16 prosent at de har jukset på eksamen minst én gang. «Julie» er en av dem.

Eksamensjuks

tekst Synne Hellevang
foto Henrik Follesø Egeland

– Det handlet mest om å være trygg til eksamen starter, sier «Julie» til Universitas.

Hun forteller at grunnen til at hun valgte å fuske var en blanding av høyt karakterpress og frykt for å glemme grunnleggende ting i eksamensbesvarelsen. Hun ønsker å være anonym på grunn av stigmaet rundt fusk.

Uvane

Julie er ikke alene. I en undersøkelse utført av Sentio for Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas, oppgir hele én av seks at de har jukset på eksamen minst én gang (se faktaboks).

Da Julie fusket, studerte hun i en annen by i Norge, på et studie som krevde mye pugging av både tall og tekst. Julies metode var å skrive stikkord på kroppen, som skulle hjelpe henne å huske det hun hadde lest dersom hun fikk jernteppe under eksamen.

– Jeg burde jobbe med å stole mer på meg selv. Jeg kan det egentlig, men hvis jeg skriver det

på kroppen så forsvinner frykten for å glemme det, sier hun.

– *Hvor tror du behovet for å fuske kommer fra?*

– Jeg gjorde mer av det på videregående. Skrev på armene for eksempel. Det ble en uvane etter hvert.

Store mørketall

For ni år siden stilte Universitas samme spørsmål, da svarte kun fem prosent at de hadde jukset på eksamen. Til tross for en økningen i tallene, tror Arve Østgård i Sentio at det er flere som jukser enn de som har svart det i undersøkelsen.

– Det er lettere å svare «aldri» enn å innrømme at man har fusket. Antageligvis er det mørketall bak resultatet i undersøkelsen, sier Østgård.

– Alvorlig

– Det er trist at så mange som 16 prosent av studentene oppgir at de har valgt å jukse. Vi har de siste årene fått bedre systemer for å avdekke fusk, men det vil nok likevel være mørketall, sier Nina Waaler, prorektor ved Oslomet.

I løpet av studieåret 2017/2018 var det 29 studenter ved Oslomet

som ble tatt for fusk. Dette tallet har vært stabilt de siste årene. Her er det vanligste at plagiat avdekkes, men også bruk av hjelpemidler som ikke er tillatt.

Ved Universitetet i Oslo (UiO) er tallet dobbelt så høyt. I 2018 var det 64 saker om fusk som ble meldt inn til Universitetet i Oslo. Hele 56 av disse ble avdekket ved hjelp av verktøyet URKUND, et

program som automatisk sjekker innleverte tekster for plagiat.

– Universitetet i Oslo ser svært alvorlig på fusk og har jobbet målrettet med forebygging over en lang periode, sier Hanna

Ekeli, avdelingsdirektør for studieadministrasjon ved UiO.

URKUND sjekker ikke bare tekster opp mot internett, men også i tekstdatabaser og andre innleverte oppgaver.

– «Klipp-og-lim» er helt klart den dominerende fuskemetoden. Svært mye hentes fra ulike nettsider, men også funn av artikler og tekster hentet fra trykte medier, sier Ekeli.

Kan bli utestengt

Dersom man blir anklaget for fusk er det mulig å klage på reaksjonen fra studiestedet. Det er imidlertid sjelden dette hjelper.

– Det skal en del til for å annullere en reaksjon på fusk, sier Eyvin Sivertsen, leder for den sentrale klagenemda ved UiO.

Han forteller at studenter som blir klaget inn for fusk til klagenemda ofte forsvarer seg ved å si at de har misforstått vilkårene for kildehenvisning, eller at de av psykiske grunner har tydd til fusk.

– Vi har tre typer reaksjoner på fusksaker. Annullering av eksamen, som vil si stryk. Ellers er det utestengelse i ett eller to semestre, sier Sivertsen

Videre forklarer han at utfallet av straff blir vurdert ut ifra omfang av fusk og erfaring hos studenten.

– Vi skiller mellom en helt fersk ex.phil-student som kommer rett fra videregående og mer erfarne studenter.

Men Sivertsen mener at en god del av sakene ender med strengeste straff. Han opplyser også at det å plagiere seg selv også ses på som fusk.

– Det kanskje ikke så mange vet, er at det også er fusk å kopiere formuleringer fra tidligere sensurerte oppgaver skrevet av dem selv.

Ikke overrasket

– Jeg vurderer risikoen for å bli tatt som liten, sier Julie.

Statistikken over hvor mange som svarer at de har jukset overrasker ikke henne.

– Jeg ville nesten trodd det var flere. Men kanskje ikke alle

er helt klar over hva som regnes for å være fusk, sier hun og legger til:

– I mitt tilfelle utgjorde ikke det så stor forskjell. Hvis det hadde vært mer systematisk fusk med hacking av datasystem, hadde jeg sikkert hatt mer dårlig samvittighet.

universitas@universitas.no

Studenter som oppgir å ha jukset på eksamen

- + Aldri: 84 prosent
- + Én gang: 12 prosent
- + To ganger: 2 prosent
- + Tre eller flere ganger: 2 prosent

Kilde: Sentio

Menn jukser mest

- + 89 prosent av kvinnelige studenter oppgir at de aldri har jukset på eksamen, mens kun 75 prosent av mennene sier det samme.

Kilde: Sentio

STUDENTOMBUDETS ÅRSRAPPORT ER KLAR: – Studentene vet de kan snakke fortrolig med oss

Studentombudet ved Universitetet i Oslo (UiO) behandlet over 200 saker i 2018. Det er nesten hundre flere enn året før.

Studentombud

tekst Jonas Solgård
foto Henrik Follesø Egeland

Tirsdag 7. mai ble årsrapporten til studentombudet ved UiO lagt frem for universitetsstyret. I den kommer det frem at det i 2018 ble sendt 220 henvendelser, opp fra

134 i 2017.

Av de 220 sakene kom 52 av dem fra søkere til UiO. Blant studenter på universitetet har flest henvendelser kommet fra studenter ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, som til sammen hadde 38 saker. Studenter ved Det humanistiske fakultet stod for 34 henvendelser.

Likevel sier studentombud Marianne Høva Rustberggard at det ikke er grunn til bekymring.

– Jeg ser ikke på økningen av henvendelser som et tegn på at universitetet gjør flere feil og at studentene oftere havner i problemer på noen som helst måte. Jeg synes det er stabilt sammenlignet med tidligere, sier hun til Universitas.

Av alle henvendelsene gjaldt brorparten spørsmål rundt opptak, overgang eller utveksling. I denne kategorien er det saker som omhandler ordinært opptak som er

den vanligste henvendelsen. Videre er faglig vurdering/aktivitet den nest største kategorien blant alle sakene. Her er det adgang til eksamen, innlevering av arbeidskrav eller tap av eksamensrett som toppe listen.

Anbefaling til universitetet

Som et resultat av flere henvendelser, ikke bare begrenset til 2018, har studentombudet løftet frem en anbefaling til universitetet, som Rustberggard forteller at handler om hvordan man skal snakke om etnisitet og språk.

– Når disse sakene dukker opp ønsker vi å påpeke at de kan varsle, selv om det er et fåtall som gjør det. Vi vet det er vanskelig å rapportere om kritikkverdige forhold, sier hun og legger til:

– De har kanskje ikke sagt spesifikt at de har blitt utsatt for rasisme eller diskriminering, men forteller om kommentarer eller opplevelser de opplever som påfallende, og også noen ganger krenkende.

Rustberggard tror studentombudet fyller en funksjon som en trygg havn.

– Studentene vet at hvis de kommer hit for å snakke, er det i fortrolighet, sier hun.

Ulike henvendelser

Rustberggard forteller imidlertid at de fleste studentene som henvender seg blir tilbudt veiledning for å selv håndtere situasjonen, men at studentombudet involverer seg i saken dersom «feil og uklarheter» blir oppdaget.

Av rapporten kommer det frem at studentombudet var involvert i 28 av de totalt 220 henvendelsene.

– Der vi ikke henviser videre gir vi veiledning. Det tallene i rapporten ikke viser er at det finnes tilfeller hvor vi har tilbudt oss å bistå, men så har studenten takket nei for å unngå synliggjøring av at de har snakket med oss. Da hjelper vi dem slik at de kan håndtere det på egenhånd, forklarer Rustberggard.

Hun legger til at studentombudet er opptatt av å mobilisere studentene selv, hvis de ikke ønsker bistand.

– Vi opplever at studenter er en ressurssterk gruppe som ofte ønsker å vite hvordan de selv skal ivareta sine interesser.

– Viktig med effektiv forvaltning

I rapporten trekker studentombudet også frem formelle klageprosesser som et område med forbedringspotensiale.

Rustberggard sier at mange fakulteter gjør dette riktig, men at det finnes tilfeller der den ekstra runden med saksbehandling gjør at prosessen tar lenger tid enn den skal.

– UiO har en beslutningsstruktur som er desentralisert. Fakultetene fatter vedtak, og noen fakulteter lar også instituttene fatte vedtak. Der instituttene er gitt myndighet til å fatte vedtak, så ser vi at noen fakulteter gjør det riktig: De lar også instituttene sende til klagenemnda, mens andre henger på en ekstra saksbehandlingsloop, forklarer hun.

Den ekstra «loopen» mener Rustberggard at går ut over studentene.

– Forsinkelser kan få økonomiske konsekvenser for studenten, og universitetet må ta hensyn til at studentene er en gruppe som ikke nødvendigvis har veldig god tid. For dem er det viktig med effektiv forvaltning, sier hun.

universitas@universitas.no

Studentombudets årsrapport for 2018, hovedkategorier:

- + Opptak/overgang/utveksling: 33%
- + Faglig vurdering/aktivitet: 27%
- + Formelle forhold: 17%
- + Læringsmiljø: 11%
- + Disiplinær/skikkavurdering: 9%
- + Annet: 3%

Tilhørighet

- + Totalt 220 henvendelser
- + Det humanistiske fakultet: 34
- + Det juridiske fakultet: 12
- + Det medisinske fakultet: 15
- + Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet: 38
- + Det odontologiske fakultet: 7
- + Det samfunnsvitenskapelige fakultet: 21
- + Det teologiske fakultet: 1
- + Det utdanningsvitenskapelige fakultet: 15
- + PhD (UiO): 6
- + Ukjent: 15
- + Andre utd. inst.: 4
- + Søkere (UiO): 52

VISSTE DU?

Studentombudet ved Oslomet fikk 243 henvendelser i 2018

Trygg havn: Studentombud Marianne Høva Rustberggard vil ha nye tiltak for hvordan språk og etnisitet blir snakket om på universitetet.

Jussbuss utestengt

Når rettshjelpsordningen i Norge skal vurderes, får ikke studentene i Jussbuss en plass ved bordet.

Jussbuss

tekst og foto Gina Grieg Riisnæs

– Jussbuss er et tillegg til statens frie rettshjelpsordning, forklarer Jonathan Leifsson de Lange, ansatt hos Jussbuss.

– Men Jussbuss er ikke godt nok, skyter kollega Halvard Skarpmoen inn.

Den frie rettshjelpsordningen er en ordning opprettet av det offentlige, som hjelper med nødvendig juridisk bistand til de som ikke har ressursene til å sørge for det selv. Ordningen gir advokatbistand helt eller delvis dekket av staten, i saker som vurderes viktig for folks velferd.

For første gang på ti år blir ordningen nå vurdert av Justis- og beredskapsdepartementets rettshjelpsutvalg. Det er dette utvalget Jussbuss gjerne skulle vært en del av.

Studentene hos Jussbuss spesialiserer seg på saksområder som faller utenfor denne rettshjelpsordningen. De ønsker en ordning hvor staten og advokater kan vurdere flere av de juridiske problemene folk sliter med, ikke bare innenfor utvalgte områder.

– Vi leverer godt arbeid, men en gjeng jusstudenter er ikke like bra som en ferdig utdannet advokat, sier Lange.

– Hvis du er syk og ikke har penger til å gå til legen, sender ikke regjeringen deg til en legestudent.

Fyller regjeringens sko

Studentene mener at dersom statens rettshjelpsordning hadde fungert som den burde, ville det ikke vært behov for Jussbuss.

– Vi jobber mot selvutslettelse, samtidig må vi få støtte så lenge tilbudet ikke er godt nok, forklarer Skarpmoen.

Blant sakene som ikke vurderes viktig for folks velferd, og som derfor ikke dekkes av statens rettshjelpsordning, finner man blant annet banksvindler, forteller de. I slike saker blir bankID-en din stjålet, og svindleren kan ta opp lån på opptil flere hundre tusen kroner i ditt navn.

– Motparten i slike saker er jo banken. Og de skal bare ha pengene sine, sier Lange oppgitt.

Vil med: Jussbuss ønsker å være en del av Justis- og beredskapsdepartementets rettshjelpsutvalg. Statssekretær Thor Kleppen Sættem forteller at av hensyn til blant annet effektivitet må antallet medlemmer begrenses.

– Vi får cirka tre sanne saker hver uke.

Ønsker en plass ved bordet

I Rettshjelpsutvalget representeres de frivillige rettshjelpstiltakene av Gatejuristen, et annet landsdekkende rettshjelpsforetak. Likevel skulle studentene hos Jussbuss gjerne tatt del i samtalene. De mener utvalget har som mål å effektivisere ordningen, ikke utvide den.

– Staten gjør det som er billigst. Det er ikke godt nok bare å satse på oss, argumenterer Lange.

De ønsker å tilpasse inntektsgrensen for fri rettshjelp. Grensen i dag burde være 290.000 kroner for enslige, mener Jussbuss. Det har de kommet frem til ved å bruke

Statistisk sentralbyrås konsumprisindekskalkulator. Konsumprisindeksen gir en oversikt over pristigning over tid.

For å få fri rettshjelp må inntekten din ligge under inntektsgrensene i rettshjelploven. I dag er grensen 246.000 kroner for enslige og 369.000 for samboere og gifte.

Inntektsgrensen har ikke blitt justert siden 2009. Det gjør at stadig flere som før hadde tilgang på fri rettshjelp, nå havner over inntektsgrensen. Unge uføre er blant

de som nå ligger akkurat over grensen. Men det er ikke sånn at de likevel har råd til advokat, mener Skarpmoen.

– Mange står uten nødvendig juridisk hjelp, men det er kanskje ikke de som skriker høyest. Vi jobber politisk for å utvide ordningen. Men vi jobber i oppoverbakke.

Endringer vs. ressurser

Statssekretær Thor Kleppen Sættem i Justis- og beredskapsdepartementet beskriver organisasjonene Jussbuss, Jurk (Juridisk rådgivning for kvinner) og Gatejuristen som et viktig tillegg til den offentlige rettshjelpsordningen.

– De gjør et svært viktig arbeid, og dette er noe av bakgrunnen for at tilskuddsmidlene til slike tiltak har økt de seneste årene.

– Hvorfor får ikke Jussbuss være med i utvalget?

– Det kan være mange aktuelle kandidater til et slikt utvalg, men av hensyn til blant annet effektivitet må antallet medlemmer begrenses. I dette utvalget er de frivillige rettshjelpstiltakene representert av Gatejuristen.

Sættem ser at det er utfordringer med dagens rettshjelpsordning. Behovet for rettshjelp er stort, særlig for de mest ressursvake gruppene i samfunnet, forteller han.

– Spørsmål om endringer henger imidlertid nært sammen med spørsmålet om hvor store midler som skal gå til rettshjelpsordningen.

Høye krav

Sættem opplyser at statens utgifter til rettshjelp de siste årene etter rettshjelploven har ligget på mel-

lom 600 og 700 millioner kroner per år. I tillegg ligger bevilgningen over statsbudsjettet til spesielle rettshjelpstiltak på mellom 40 og 50 millioner kroner.

– Selv med et godt utgangspunkt står norsk økonomi overfor utfordringer. Dette stiller krav til at fellesskapets ressurser må utnyttes best mulig, og det må legges til rette for å effektivisere og forbedre rettshjelpsordningen, sier han og fortsetter:

– Dette er bakgrunnen for at vi i mandatet har angitt at minst ett av utvalgets forslag skal innebære at statens samlede utgifter til rettshjelp holdes om lag på dagens nivå. I den grad det foreslås tiltak som antas å medføre utgifter utover dagens nivå, skal det gjøres klare prioriteringer mellom foreslåtte tiltak.

Rettshjelpsutvalget leverer utredningen våren 2020.

universitas@universitas.no

Jussbuss

- + Organisasjonen er et rettshjelpstiltak drevet av jusstudenter ved UiO
- + Ble startet som et forskningsprosjekt i 1971
- + Består av 22 fulltidsansatte og 12 deltidsansatte
- + Mottok i fjor 6314 henvendelser
- + Får årlig støtte fra regjeringen, Velferdstinget i Oslo og Akershus og Oslo kommune
- + Fikk i år utdelt 5,5 millioner kroner fra regjeringen

Kilde: Jussbuss

Søknadsfrist: 27. mai

FORFATTERUTDANNING

I SKRIVEKUNST OG LITTERATURFORMIDLING

Norsk barnebokinstituts forfatterutdanning har opptak denne våren. Studiet er toårig og seminarbasert, og gir 60 studiepoeng. Les mer på barnebokinstituttet.no

40
1979
2019

Tilbudsguiden

AKTIVITET	BOKHANDEL	LEGE
 Fangene på Fortet Nydalsveien 28 0484 Oslo post@fangenepafortet.no Tlf: 22 60 40 00 www.fangenepafortet.no Inspirert av TV programmet, utfordre venner eller kollegaer i 45 ulike celler! Lag et lag og samarbeid med fysikk, hjernetrim og morsomme oppgaver. Vi åpner også "The Cube", en helt ny aktivitet i løpet av våren!	 Haugenbok.no Kyrkjegata 21 6100 Volda epost@haugenbok.no www.haugenbok.no Tlf.: 700 74 500 Kjøp skolebøkene dine hos Norges raskeste nettbokhandel Gode rabatter - Kjapt, trygt og enkelt!	 20% Studentrabatt! LEGEVAKT Gynekolog Psykolog/psykiater allmenn@ckms.no www.ckms.no Tlf: 23196040 Sørkedalsveien 10c, 0360 Oslo
AVIS	FORENING	MUSEUM
 Grubbegata 6 Oslo dagsavisen@kundesenter.com www.dagsavisen.no Tlf: 22 99 80 50 50 % studentrabatt på Dagsavisen	 Bli studentmedlem! Gode fordeler og nettverk med 22.000 økonomer. Kun kr 300,- i året! www.econa.no	 Opplev Popsenteret - et moderne og interaktivt opplevelsesmuseum for norsk populærmusikk. Syng i studio! Studentrabatt Trondheimsvn.2 v/Schous plass Tlf: 22 46 80 20 Se våre aktiviteter og program på popsenteret.no og fb/popsenteret
		SPA OG MASSASJE
 abo@morgenbladet.no www.morgenbladet.no Tlf: 23 33 91 80 50 % studentrabatt på Morgenbladet Bestill her: www.morgenbladet.no/student	 Studentmedlemskap hos oss koster kr 250,- og dekker medlemskap for hele studieløpet – til og med fullført mastergrad. Sjekk samfunnsviterne.no/medlemskap/student for fordeler. Medlem av ANSA? Da kan du være medlem hos oss – gratis!	 Oslo Floating Uranienborgveien 25 0355 Oslo Tlf:46 94 36 83 www.floatingoslo.no Float Tanks for stressreduksjon. Førstegangspris kun kr 300, -. Gi deg selv en fortjent pause.
		TANNLEGE
 I starten av din karriere? Se mulighetene på manpower.no	 post@samfunnsokonomene.no <u>www.samfunnsokonomene.no</u> tlf: 90 86 75 20 Studerer du samfunnsøkonomi? Bli medlem av Samfunnsøkonomene – fagforeningen eksklusivt for samfunnsøkonomer. Vi tilbyr blant annet kræsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning samt tilgang til Akademikernes bankavtale med Danske Bank. Kun 300 kr i året.	 Sandaker tannlegevakt Sandakerveien 67A 0477 Oslo Tlf:22 15 20 00 www.sandakertannlegevakt.no 10% studentrabatt Fokus på kvalitet og smertefri behandling til meget rimelig pris. Garantert akutt time innen 2 timer.
	Tilbudsguiden - Gode tilbud til studenter i Oslo	

Ola Estenstad ny leder på Oslomet

Lørdag 4. mai ble den nye lederen for arbeidsutvalget til Studentparlamentet ved Oslomet valgt. Vinneren var Ola Gimse Estenstad, som skal lede parlamentet med den nyvalgte nestlederen Marius Toresen.

–Jeg er overlykkelig, sa Estenstad til Universitas etter at et enstemmig studentparlament valgte ham til sin leder.

– Jeg vet ikke helt om det

har gått opp for meg ennå. Det var mye opp og ned i går, og stresset sitter litt i meg fortsatt.

Under det samme møtet ble avtroppende leder Harald Hegreberg Garborg valgt til styrerepresentant i Oslomets universitetsstyre, til fordel for Rune Keisuke Kosaka, som var innstilt på vervet av valgkomitéen.

universitas@universitas.no

Venstrealliansen størst igjen

Under årets studentvalg på Universitetet i Oslo (UiO) stakk Venstrealliansen nok en gang av med flest stemmer. Med sine 26 prosent lå de hele ni prosent foran Grønn liste på andreplass.

– Dette er kjempe, kjempe, kjempekult. Jeg er utrolig stolt over hva vi har fått til, sa førstekandidat for Venstrealli-

ansen Ronja Gulbrandsen da Universitas møtte henne og en jublende vinnerliste på valgda-

gen. På tredjeplass kom den relativt nyoppstartede Gjeste-lista, som gjorde sitt beste valg noensinne, og doblet fjorårets oppslutning med sine 14 prosent.

universitas@universitas.no

47 utsatt for trakassering på UiS

Ifølge en undersøkelse utført av selskapet Stamina Census har 47 ansatte ved Universitetet i Stavanger (UiS) opplevd trakassering på arbeidsplassen. Det skriver Studenmediene i Stavanger (SmiS).

Ifølge organisasjonspsykolog i Stamina Census er tallet lavt, samtidig som man ifølge ham ikke har mange referansepunkter. Undersøkelsen tok imidlertid ikke for seg seksuell trakassering, ettersom dette skulle kartlegges i en intern undersøkelse.

Ifølge SmiS har UiS har

1210 ansatte, som betyr at 3,8 prosent av de ansatte ved universitetet oppgir å ha blitt utsatt for trakassering. I samme undersøkelse svarer 50 prosent av de ansatte at de kjenner til institusjonens varslingsrutiner, mens resten ikke gjør det.

– Det er relativt vanlig at ansatte ikke undersøker rutiner for varsling før de trenger å si fra om noe, sier Gunhild Bjaalid, organisasjonspsykolog ved UiS til avisen.

universitas@universitas.no

Skatterettsfaget i akutt fare

Valgfag i fare: Dekan Dag Michalsen kjemper for skatterettsfagets overlevelse. Alt avhenger av at det offentlige og private får til en avtale.

Uten økonomisk støtte går de valgfrie jusemnene Skatterett I, II og III en usikker fremtid i møte. – Samfunnsproblem, mener dekan Dag Michalsen.

Juskluss

tekst og foto Gina Grieg Riisnæs

Neste år pensjoneres Universitetet i Oslo (UiO) eneste professor i skatterett, Arvid Aage Skar. Det kan bety slutten for faget ved institusjonen.

Dette mener både UiO og Finansdepartementet er bekymringsfullt, og de to jobber nå sammen med Skatteetaten for å redde faget. Det kommer frem av en brevutveksling mellom Det juridiske fakultet og Finansdepartementet, som Universitas har fått innsyn i.

Skatterett er en frivillig del av jusutdanningen ved UiO, og består av de tre emnene Skatterett I, Skatterett II og Skatterett III.

Problemet tidlig påpekt

I brevet skriver Finansdepartementet at de er bekymret for utviklingen til skatteretts-

faget ved norske utdanningsinstitusjoner i senere tid, og særlig ved UiO. Problemstillingen ble først reist i en debatt på Stortinget i 2016. Der ble det tatt til orde for at det er behov for å styrke det akademiske skatterettsmiljøet i Norge.

I etterkant av debatten inviterte Dag Michalsen, dekan ved Det juridiske fakultet, representanter fra Finansdepartementet til møte. Målet var å diskutere mulige arbeid og tiltak for å styrke og utvikle skatterettsfaget ved UiO.

Tre år senere er en mulig løsning i anmarsj. Men mye er fortsatt usikkert, og mye står på spill.

Usikker fremtid

– Vi har ikke ressurser til å utlyse en stilling i skatterett akkurat nå, siden faget ikke er et obligatorisk fag i studiet. Det er ingen hemmelighet at nedskjæringene vi opplever nå griper inn i kjerneaktivitetene våre, og fakultetet har mindre penger å rutte med enn før, forteller Michalsen.

Dekanen peker på at skatterett er sta-

tens viktigste måte å skaffe penger, og uttrykker bekymring for at faget står på vaklende grunn. Det er ikke bare et problem for de juridiske fakultetene og jussutdanningen, men et problem for samfunnet, mener han.

– Kommer skatterett som fag til å fortsette etter nyttår hvis avtalen ikke går igjennom?

– Det kan jeg ikke garantere. Skatterett

er et valgfag. Hvorvidt vi kan beholde alle valgfagene i skatterett hvis det ikke blir noe av ordningen, har fakultetet ikke tatt stilling til.

Økonomisk slagplan

For å styrke

faget foreslår Det juridiske fakultet en finansieringsplan. Totalsummen fakultet trenger utgjør 4 millioner kroner årlig. De vil selv bidra med 2 millioner kroner, mens offentlig sektor vil bidra med 1 million kroner, via Finansdepartementet og Skatteetaten.

For tiden jobber fakultetet med å få på plass den siste biten i puslespillet. Den

ventes fra privat sektor, via advokatbransjen, med et tilsvarende beløp som fra det offentlige.

Så langt er det umulig å si om advokatene legger inn den siste biten.

– Vi er ikke i nærheten av å ha en ferdig avtale, forklarer Michalsen.

Halvparten til forskning

Etter planen skal 2 millioner gå til å ansette en ny professor i skatterett. De resterende 2 millionene skal gå til forskning på skatterett. Departementet forventer at ordningen vil gi universitetet grunnlag til å opprettholde undervisningen i skatterett på masternivå, samt utdanning på doktorgradsnivå.

Ordningen legges opp til å strekke seg over ti år. Etter fem år legger Finansdepartementet til grunn for at ordningen skal vurderes, forklarer Kristina Tagmatarchi Storeng, senior kommunikasjonsrådgiver i Finansdepartementet.

– Hvorfor kan ikke departementet utbetale hele beløpet fakultet trenger?

– Finansdepartementet har kun tatt stilling til den modellen som foreligger, der det aktuelle beløpet fra departementet er 1 million kroner. Det er en styrke ved en slik modell at det blir en bredde av eksterne samarbeidspartnere som bidrar til satsingen, sier Storeng.

Erfaren student: Lars har brukt mange år og flerfoldige timer på eksamenslesing.

Jakten på 68,5

Tallenes tale er klar: Det har aldri vært større konkurranse om å bli lege eller psykolog i dette landet. Ønsker du deg en studieplass, kan det koste deg dyrt.

Toppstudier

tekst Ingeborg Nyrud
foto Vibeke Johannesen

Samordna opptak gir hver sommer tilbud om studieplass til unge lovende, og samtidig skriver avisene om enda et rekordår med skyhøye poenggrenser og ekstrem konkurranse. Likevel er det mange som ikke blir skremt av dette, men heller søker seg til en alternativ skolebenk. For Frida Knutstad Rusten (22) var drømmen om hvit frakk og stetoskop nok til å gå tilbake til videregående i

Det er litt tungt å være tilbake på videregående

Frida Knutstad Rusten, student

20-årene, som privatist.

– Det som er kjipt, er at jeg i utgangspunktet hadde et godt snitt da jeg gikk ut av videregående. Jeg regnet egentlig med å være ferdig da, sier Frida.

Hun var ferdig på videregående i 2015, og begynte straks på bachelorutdanningen i psykologi. Seks semester og mange eksamener senere var hun ferdig med graden i mai 2018. Under et utvekslingsopphold i

Cape Town ble hun introdusert for et mer klinisk rettet studie, og nevrologi ble favoritten.

– Da skjønte jeg fort at det var lege jeg skulle bli, og måtte forberede meg på å komme inn på medisinstudiet, sier Frida.

Tilbake til kjente trakter

Frida er derfor tilbake på skolebenken høsten 2018, denne gangen som privatist. Hun melder seg opp i eksamener på videregående-nivå, i fag hun enten vil forbedre karakter i, eller karakterer hun vil legge til på vitnemålet. For noen elever kan det innebære å skaffe seg et vitnemål for første gang, men

for de alle fleste er det med bestemte studier for øyet. Spesielt er det vanlig å forbedre karakterer for de som vil bli lege, tannlege eller ingeniør, og skal klare de vanskelige karaktersnittene og opptakskravene for å studere.

– Medisin er jo det vanskeligste å komme inn på i Norge, og bare toppkarakterer vil gjøre meg til lege. Det blir spennende å se om jeg får de karakterene jeg vil ha, sier Frida.

I samråd med en rådgiver ved privatskolen Sonans Ut-danning har hun lagt opp en plan for å gjøre legedømmen til virkelighet. Planen er å få

maks antall tilleggspoeng, det vil si åtte alderspoeng, som beregnes ut fra fødselsår, og fire poeng for realfag. Resten av planen står og faller på at hun presterer topp på eksamen.

For å få full pott med realfagspoeng tar 22-åringen fysikk og kjemi, fag hun ikke har på vitnemålet fra før. I tillegg forbedrer hun karakteren i norsk skriftlig dette høstsemesteret.

– Foreløpig er det ganske uvent og litt tungt å være tilbake på videregående, sier Frida.

Hun har akkurat startet undervisningen i august og flyttet hjem til mor og far for anledningen. Foreløpig er det fortsatt mange måneder igjen til eksamenene hennes. Selv om hun lærer både nye og gamle ting, og koser seg med det, er det ikke der motivasjonen kommer fra.

– Presset for gode karakterer fungerer godt som en ekstra viljekraft, sier hun.

Mange år og mange poeng

På Bjørknes privatskole i Oslo går Lars Huneide Thorbjørnsen (25) høsten 2018. Han tar videregående fag som privatist med profesjonsstudiet i psykologi for øyet.

– Jeg har alltid synes psykologi har vært interessant, og er oppvokst i et hjem med en far som holdt psykologipraksis hjemme. På videregående gikk jeg på musikklinjen og var mer opptatt av musikk.

Fordi poengene ikke strakk til, begynte han på bachelorprogrammet i Trondheim i 2012. Første året gikk han to ganger, i håp om å kunne søke seg inn på universitetene i Bergen eller Tromsø med resultatene. Han fikk stort sett karakteren B, og var i utgangspunktet veldig fornøyd med det.

– Men du må ha full pott med A-er for å komme inn der. Konkurransen er enorm.

Samtidig som Lars jobbet med å komme inn på profesjonsstudiet, ble han ofte slått av tanker om tvil. Var det egentlig verdt det? Han gikk derfor et ekstra år på bachelorutdanningen, men stakk til slutt en finger i jorda. Han måtte gå profesjonsløpet.

– Sommeren 2016 begynte jeg derfor å ta opp fag og ha undervisning ved en skole i Trondheim, og flyttet i 2017 til Oslo for å fortsette med dette.

Hele veien var det opp- og nedturer, spesielt når sommeren og resultatene fra Samordna opptak kom. Alltid noen poeng unna å få plass.

– Nå sitter jeg på skolebenken og tar opp fag for tredje, og etter planen, siste år. Bare det i seg selv er motivasjon nok for å satse skikkelig, sier Lars.

Tallenes tale

I en oversikt for 2018 fra Samordna opptak kommer det frem at de fem studiene med høyest poenggrense i or-

dinær kvote alle var medisin. Høyest troner medisinstudiet ved Universitetet i Oslo, med 68,5 poeng i ordinærkvoten. I denne kvoten konkurrerer alle søkere, til forskjell fra kvoten for førstegangsvitnemål, der kun søkere under fylte 21 år med vitnemål uten tilleggspoeng søker. Den laveste poengsummen det er mulig å komme inn på medisinstudiet i ordinær kvote, er Universitetet i Tromsøs 66,4 poeng.

På sjetteplass ligger profesjonsstudiet i psykologi ved Universitetet i Oslo med 66,2 poeng.

Over en tiårsperiode har også snittene til disse studiene økt. For eksempel lå snittet for å komme inn på medisinstudiet i Oslo på 67,9 poeng i 2010.

Hanna Ekeli, avdelingsdi-

rektør i Avdeling for studieadministrasjon ved UiO, forklarer at de offentlige poenggrensene er den laveste poengsummen som gav tilbud om opptak i den aktuelle kvoten. Mange søkere hadde altså en høyere poengsum enn dette.

– Det er ingen tvil om at det er høye poenggrenser for opptak til medisinstudiet, og vi er kjent med at mange bruker mye tid

og ressurser på å forbedre karakterer, sier hun.

Likevel kan poengsummen i ordinær kvote i teorien være maksimalt 74 poeng, noe som foreløpig er et stykke høyere enn dagens grense.

– Hvordan poenggrensene vil utvikle seg avhenger av flere faktorer, for eksempel antall søkere og hvor gode karakterer søkerne har, sier Ekeli.

Det har blitt altfor lett å tenke at “jeg tar det igjen senere”

Kjell Gunnar Salvanes, professor i samfunnsøkonomi ved NHH

Tvilsom til systemet

Ifølge tall fra Utdanningsdirektoratet har det i den samme tiårsperioden vært en betydelig økning i antall privatister. Våren 2009 var det 24.424 oppmeldte kandidater i sentralt gitte eksamener med sentral sensur. Tallet for våren 2019 er 37.825, noe som tilsvarer en 54 prosent økning. Matematikk- og norskfag toppe statistikken.

Kjell Gunnar Salvanes, professor i samfunnsøkonomi ved NHH, er kritisk til denne utviklingen.

– Jeg er skeptisk til at det har blitt en standard å ta opp fag, det har blitt altfor lett å lene seg på privatist-systemet og tenke at «jeg tar det igjen senere».

Han presiserer at det fremdeles burde være et system for de som må forbedre karakteren fordi de har en dårlig dag på eksamen eller er uheldige.

– I noen tilfeller, av personlige hensyn, er det fornuftig både for eleven selv og samfunnet at de er privatister. Der-

Dette er toppstudiene ved UiO:

- + Medisin, høst: 68,5
- + Medisin, vår: 67,2
- + Psykologi, høst: 66,2
- + Odontologi: 65
- + Psykologi, vår: 64,9
- + Informatikk: digital økonomi og ledelse: 63,2
- + Rettsvitenskap (jus), høst: 62
- + Rettsvitenskap (jus), vår: 60,4

Kilde: UiOs oversikt over poenggrense ved opptak i 2018

En rolig morgen: Frida trives best med å lese fag hjemme, da kan hun starte dagen i sitt eget tempo.

God undervisning: Lars er fornøyd med skolegangen på privatskolen Bjørknes.

◀◀ som de i stedet bruker to, tre og fire år på å forbedre karakterer, er det et problem. Det er kritisk at de aldri kommer helt ut i jobb på denne tiden, og bruker lengre tid før de er i fulltidsjobb.

Professoren er heller ikke imot det norske karaktersystemet slik det finnes i dag, og mener det skal være konkurranse for de beste studiene. Han trekker også fram andre systemer for opptak til høyere utdanning.

– Det er ikke opplagt at ett av systemene er bedre enn det andre, men i noen system blir man i opptaksprosessene testet på det man faktisk skal studere. Det er helt klart et bedre alternativ enn å bruke flere år på å lese noe som er helt irrelevant for studiet, kun for å sanke poeng.

Dyr plan med god avkastning
Frida og Lars er altså ikke alene om å endre på vitnemålet etter videregående.

For mange vil prislappen på utdanningen være avskrekken nok, mener Frida.

– Det er virkelig et dyrt prosjekt, og man bør være ganske motivert før man bestemmer seg for å betale disse summene. Avhengig av fag, koster jo ett mellom 10.000 og 20.000 kroner, sier Frida.

I tillegg til at det koster penger for undervisning på privatskolene, må man også ut med en betydelig sum for å avlegge

Bare toppkarakterer vil gjøre meg til lege

Frida Knutstad Rusten, student

selve eksamen.

Til tross for at det er en dyr affære, er Frida strålende fornøyd etter høstsemesteret. Undervisningen har gitt resultat, og det har mer eller mindre gått akkurat slik hun planlagte.

– Jeg sitter igjen med nesten bare seksere. Det lover veldig godt for neste semester. Nå kan jeg senke skuldrene litt med dette utgangspunktet.

Samtidig ser hun tilbake på et semester med strenge tidsplaner.

– Det har jo vært noen utfordringer, og fokuset mitt har nesten utelukkende vært på fagene. Det går på bekostning av andre ting i livet mitt. Samtidig er det vel også sann det blir dersom jeg kommer inn på medisinstudiet.

En erfaren eksamensfarer

Lars er også strålende fornøyd etter høstens eksamener. Etter å ha fulgt fire fag – biologi, historie, samfunnsfag og geofag, har han endelig fått lønn for strevet.

– Nå har jeg tatt opp fag i to og et halvt år, så jeg har vel blitt ganske dreven i det. Før var sekserne veldig spredt, nå fikk jeg tre på rappen. Jeg tror jeg har knekt en kode, sier han, og fortsetter i samme lystige lag:

– Det har vært lange kvelder, men det er ikke det som er fokuset nå. Jeg tror hemmeligheten er at jeg har vært flinkere til å fokusere på eksamen under lesinga mi, og aldri gitt opp. Mange av eksamenene har jeg jo tatt to ganger.

Lysere tider i vente

Nytt semester og nye planer for begge. Januarkulden er like bitende som vinteren er lang. Lars, med 2,5 år som poengsanker på baken, går nå inn i sitt, forhåpentligvis, siste semester. Fordi vårsemesteret er litt lenger og han i stor grad har oppnådd de resultatene han ønsket, har han prøvd å kombinere litt mer dette semesteret: jobbet, spilt musikk og tatt opp matematikk 1P og norsk skriftlig ved siden av.

– Jeg er ganske sikker på at

jeg kommer inn på psykologi nå. I fjor var jeg på rundt 400. plass, men nå som poengene mine allerede har bikket 60, skal det nok holde, sier han og legger til:

– Derfor vil jeg nyte dette semesteret litt ekstra. Snart blir det forhåpentligvis fullt kjørt med studier. Jeg gleder meg.

Frida, den mindre erfarne privatisten, har derimot lagt opp løpet litt annerledes dette vårsemesteret. Fordi hun har bestemt seg for å forsøke å bli ferdig på kun ett år, blir det fem eksamener i mai.

Snart blir det forhåpentligvis fullt kjørt med studier. Jeg gleder meg

Lars Huneide Thorbjørnsen, student

– Jeg har en hektisk eksamensperiode foran meg, men heller det enn å dra det ut i lengden, sier den vordende legen.

Kom mai, du skjønne eksamenstid

I juli får unge håpefulle igjen tilbud fra Samordna opptak, og som alltid kommer en liten gruppe studenter gjennom nåløyet og får plass på studiene med aller høyest poenggrense. For Frida og Lars blir det ekstra spennende: Hvis all eksamenslesingen har båret frukter, kan dette bli året der de kommer et steg nærmere drømmejobben.

Mens Frida allerede har hatt to eksamener i mai, er første eksamen for Lars ikke før i slutten av måneden.

– Jeg sitter på Bjørknes hver dag og leser nå. Jeg tror det skal gå veldig fint, men gleder meg samtidig til å bli ferdig med videregående-fagene. Jeg trenger bare femmere nå, sier han.

For å starte på drømmestudiet, må Frida nå det magiske tallet 68,5. Hittil har hun levd opp til egne forventninger, og fikk karakteren seks på begge eksamenene hun har hatt i vår. Frida er både lettet, fornøyd og spent på tiden videre.

– Nå har jeg tre eksamener igjen og er inne i en veldig intens periode, men for hver eksamen jeg blir ferdig med, er jeg ett steg nærmere.

universitas@universitas.no

Forbundet for Ledelse og Teknikk deler ut...

150.000!!!
...Kroner? Dækkke Sant...?!!!?

Jo, det er faktisk sant!

FLT deler hvert år ut en utdanningspris på 150.000 kroner.

Har du en god studentoppgave?

Gå inn på flt.no og finn FLT's utdanningspris i hovedmenyen, eller bruk QR-koden og se hva som skal til for at premien blir din.

FLT er et LO-forbund med over 21.000 medlemmer, og vi er det forbundet som er best på etter- og videreutdanning.

www.flt.no.

Søknadsfrist er 1. september hvert år!

FLT's
UTDANNINGSPRIS

Historisk: I det katolske landet Argentina var en offentlig abortdebatt utenkelig, bare noen få år tilbake. Så tok den stadig voksende feministbevegelsen i landet på seg grønne skaut og tok til gatene.

— Abortsaken får frem det verste i oss alle

Den argentiniske kongressen stemte ned forslaget om lovlig abort, men forkjemperne gir seg ikke. Nå er abortmotstander og psykologistudent Macarena Olmedo lei.

Abort

tekst Kristine Vasland Flåt
foto Lucas Aguilera

– En kvinne som har bestemt seg for å avslutte svangerskapet klarer å finne en måte å gjennomføre det på uavhengig av om det er lovlig eller ikke, sier Ariana Gimenez (26), feminist og student i statsvitenskap.

– Å drepe babyer gjør oss til ville dyr, protesterer psykologistudent og katolikk Macarena Olmedo (25). De to argentiniske studentene befinner seg på hver sin side av den opphetede abort-

debatten i landet. På den ene siden står abortforkjemperne med grønne skaut og krever en avkriminalisering av abort. På den andre siden står motstanderne kledd i lyseblått, med hele den katolske kirke i ryggen, og krever at livet til både mor og ufødt barn reddes. I fjor vant abortmotstanderne knepent, da nasjonalforsamlingen for første gang behandlet et lovvedtak om selvbestemt abort og havnet på et nei – men til høsten er det presidentvalg, og debatten ruller videre.

– Abort er drap

I likhet med de fleste landene i Latin-Amerika er abort langt på vei

forbudt i Argentina. Olmedo er en av dem som aktivt kjemper imot forslaget om legalisering og støtter den katolske kirkens syn på abort.

– Dersom vi legaliserer abort kommer det til å gjøre skade på barnet, moren, familien, samfunnet og på hele menneskeheten, sier Olmedo opprørt.

Over 70 prosent av argentinerne regner seg som katolikker og kirken har en viktig posisjon i samfunnet. Argentina er også hjemlandet til Pave Frans, som ved flere anledninger selv har tatt til orde mot abort. Han har blant annet sammenlignet det med å betale en leiemorder. Olmedo stiller seg bak dette.

– Jeg vil aldri kunne rettferdiggjøre abort fordi det er drap, mener hun.

Som psykologistudent, og gjennom engasjement i en organisasjon som jobber med unge mødre, er hun også bekymret for hvordan

en abort kan påvirke kvinners psykiske helse.

– Jeg er sikker på at en person som gjennomfører en abort sliter med de samme psykiske problemene i etterkant som en som har drept noen som har blitt født. Den eneste forskjellen er at den ene er inne i magen og den andre er utenfor.

– Umenneskelige forhold

Til tross for forbudet utføres det ifølge Amnesty minst en halv million aborter hvert år i Argentina. Dødsfall som følge av utrygge aborter er en av hovedårsakene til svangerskapsrelaterte dødsfall. Det er vanskelig å fastslå nøyaktig hvor mange som dør som følge

av ulovlige aborter, grunnet store mørketall, men det er utvilsomt at det skjer. Mange kvinner blir også skadet for livet etter abortinngrep på ulovlige klinikker.

– I et land hvor kvinner dør under helt umenneskelige forhold på operasjonsbordet, er det helt nødvendig å få til et nytt lovverk som kan regulere og sørge for

at abortene går trygt for seg, sier Ariana Gimenez.

Derfor har statsvitenskapsstudenten de siste årene engasjert seg aktivt i kampen for legaliseringen av abort. Hun har deltatt på demonstrasjoner, startet opp et feministisk kollektiv og spredt informasjon i sosiale medier.

Å «redde begge livene» betyr egentlig å ikke redde noen

Ariana Gimenez, abortforkjemper

Abort i Argentina

- + Argentina har en av verdens strengeste abortlover.
- + Dagens lovgivning tilsier at det kun er lov å ta abort dersom graviditeten er et resultat av en voldtekt, hvis det er fare for morens liv eller ved andre tungtveiende grunner.
- + Å utføre en ulovlig abort straffes med flerårig fengsel.
- + I 2018 ble det foreslått en lovendring for å legalisere abort. Underhuset i nasjonalforsamlingen godkjente lovendringen i et historisk vedtak, men den ble til slutt nedstemt i overhuset.

Kilde: Guttmacher institute, NRK

Krever seksualundervisning

Gimenez mener at abort hverken er en spesielt god eller dårlig idé. For henne handler abortspørsmålet utelukkende om helsepolitikk. Hun er skuffet over hvor vanskelig det er for unge å få tilgang på informasjon om prevensjon og seksuell helse.

– Etter at lovforslaget om selvbestemt abort ble nedstemt, begynte vi i stedet å kreve at seksualundervisning i det minste måtte bli implementert i skolen. Da gikk abortmotstanderne ut og beskyldte oss for å presse på barna deres en kjønnsideologi som vil føre til at alle blir homofile, forteller Gimenez.

Nyhetsbildet i Argentina har vært preget av dystre historier om barnegraviditeter, incest og voldtekter. Legene har lov til å reservere seg mot å utføre aborter. Dette fører i praksis til at det er vanskelig å få tatt abort selv i tilfeller hvor det er lovlig, og at det er mye

vanskeligere å få gjennomslag for en abort i de mest religiøse delene av landet. Det er også et kjent problem at mange ikke blir trodd når de forteller at graviditeten er resultat av en voldtekt.

– Ei 12 år gammel jente ble tvunget til å ta keisersnitt fordi hele sykehuset nektet å utføre en lovlig abort. Hun hadde blitt voldtatt av en 60 år gammel nabo, forteller Gimenez, og legger til:

– Å «redde begge livene» betyr egentlig å ikke redde noen.

Her er Olmedo helt uenig.

– En babys liv har verdi helt fra starten. Verdien er den samme uavhengig av hvordan babyen ble unnfanget og hvilket livsforhold den kommer til å ha.

Lei av debatten

Olmedo har i flere år jobbet som frivillig leder for en gruppe ungdommer i den katolske kirken hvor hun blant annet arrangerer bibelkurs, informasjonsmøter og misjonsturer til fattige deler av landet. Til tross for engasjementet begynner hun å bli lei av hele abortdebatten.

– Det snakkes om overalt, mellom nære venner, på forelesninger, på gata og spesielt på sosiale medier, forteller Olmedo, og legger til:

– Noen ganger er det slitsomt, og jeg prøver å unngå alt som refererer til saken. Dessverre har dette blitt et tema som får frem det verste i oss alle.

Olmedo har vokst opp i et religiøst miljø og gått på katolsk skole. Hun forteller at barndomsvenninnene er imot legaliseringen av abort og har like verdier som henne. Da hun begynte å studere ble hun møtt av en helt annen virkelighet.

– På universitetet har jeg slitt med å få venner fordi jeg har ulike vaner og holdninger. De unge i dag liker festing, alkohol, narkotika og grenseløs sex. Jeg er ikke komfortabel med det, og er derfor ikke interessert i deres øyne, forteller Olmedo oppgitt.

universitas@universitas.no

VISSTE DU?

Det utføres flere aborter per kvinne i land hvor det er ulovlig, enn i land der abort er tillatt.

Kilde: Guttmacher Institute

Forkjemperen: Ariana Gimenez har deltatt på mange demonstrasjoner med det grønne skautet på. – For kun få år siden var det tabu å være abortforkjemper. Slik er det heldigvis ikke lenger.

MELDING HJEM

12 år og mor? Gratulerer!

ARGENTINA: En lederartikkel i en argentinsk avis tok meg tilbake til middelalderen.

tekst og foto
Frida Fliflet

– Nå skal dere få se, sa læreren min, Andrés, og smalt noen ferskt utprintede ark i den slitte pulten foran meg.

– Nå skal dere få se hvilket land vi lever i.

Jeg tok opp papiret med to svette hender og leste overskriften. *Niñas madres con mayúsculas*. «Barnemødre med stor forbokstav».

Det var en lederartikkel i en av Argentinas største aviser, *La Nación*. Avisen gratulerte og heiet på småjenter som var blitt gravide og hadde båret frem barnet – voldtekt eller ei. I tillegg kritiserte den foreldre som hjalp jentene med å få tatt abort, og avfeide blankt ideen om at man selv bestemmer over egen kropp.

I Argentina er det lett å se om noen støtter abort: de bærer et grønt tørkle. På sekken, rundt armen, i vesken. På mitt nåværende fakultet i Buenos Aires er nærmest hvert eneste menneske – både kvinner og menn – grønne blaff som tripper forbi i gangene. Jeg har selv knyttet et grønt bånd stramt på den gule Fjellreven-sekken, nesten grå av storbystøvet. Motstanderne bærer lyseblå tørklær, som er et sjeldnere syn her i hovedstaden. Selv har jeg bare sett det ett sted: På skoleveien går jeg forbi et pent, hvitt murhus med sirlig eføy og et mosaikk-kunstverk av jomfru Maria på veggen. På gjerdestolpen er det knyttet et lyseblått tørkle.

I argentinsk media er det saker om abort hver eneste dag. Landet har noen av verdens strengeste abortlover. Abort tillates i

visse tilfeller, men i praksis er det nærmest umulig å få inngrepet innvilget – med mindre man har mye penger og riktige kontakter.

Anslagsvis føder argentinske jenter mellom ti og fjorten år mellom 2500 og 3000 babyer årlig. Størstedelen av disse er resultat av seksuelle overgrep, som oftest innad i familien. Et tilfelle som nylig satte sinnene i kok, var en elleve år gammel jente som i høst ble voldtatt av stefaren sin. Hun ba gjentatte ganger om å få innvilget abort, men ble tvunget til å føde via has-tekeisersnitt. Da hadde hun to selvmordsforsøk bak seg.

I fjor stemte det argentinske senatet over å gjøre abort lovlig. Det ble nærmest dødt løp, men til slutt så forkjemperne sine drømmer gå i tusen knas: avstemningen tippet så vidt over i et nei. Men argentinerne er ikke de som gir opp lett. Kampene fortsetter, og på fakultetet mitt er veggene plastret med plakater, tagging og bannere påskrevet *aborto legal ya* – «lovlig abort nå». På demonstrasjonene skal det lite til for at ting eskalerer.

Tilbake i klasserommet satt jeg målløs igjen etter å ha lest gjennom lederen. Den var til og med freidig nok til å okke seg over at forkjemperne «fortsatt hauser seg opp».

Jeg visste ikke helt hvilke ord som strakk til. Andrés begynte å le av det paffé ansiktsuttrykket mitt. Så satte han blikket i meg:

– Hvis du får muligheten, så skriv om dette.

Han tippet bakover på stolen, holdt så vidt balansen.

– Jeg vil at folk skal vite at dette foregår her, i Argentina. I *totusenogfuckingssnitt*.

KULTURkulturredaktør: **Jantra Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 780**HACKER EGEN BIOLOGI:**

— Meditasjon p

Biohacker: Rasmus Solberg begynte med biohacking for å prestere bedre på videregående.

På steroider

For noen er ikke kaffe om morgenen og trening nok. Gjennom biohacking forsøker de å endre kroppen for å øke produktivitet, helse og velvære.

Kropp og sjel

tekst Mikkel Ihle Tande
foto Gabriel Skålevik

– Morgenrutinen gir en helt utrolig endorfinutløsning. Etterpå føler jeg meg høy, så da er resten av dagen perfekt, sier Rasmus Solberg (28).

Morgenen begynner med en halvtimes meditasjon. Frokosten består av kaffe med MCT-olje, altså syntetisk framstilte, essensielle fettsyrer som skal gi umiddelbar energi til hjernen, samt kosttilskudd av soppene Lion mane og Chaga. Deretter jogges det ned til SiO Athletica Vulkan, der det trenes og tas badstue, før han avslutter økten i kaldkulpen: et kar med iskaldt vann. Etter alt dette er Solberg klar til å angripe dagen, og neste post på dagens program er «floating».

– Når man er i flytetanken ligger man i kropps-

I vesten tenker vi på kroppen og sinnet separat. Stress starter i hjernen og manifesterer seg i kroppen

Stig Severinsen, PhD i medisin og biohacker

temperert vann, i et rom som er helt mørkt og lydtett, så du kommer mye dypere i meditasjonspraksisen, sier Solberg.

Hos Oslo Floating møtes man av et gigantisk veggmaleri av buddha og et rikt planteliv. – Floating er på en måte meditasjon på steroider.

– Angsten forsvant

Biohacking er et begrep som blant annet brukes om «å endre miljøet på utsiden og innsiden, slik at man får full kontroll over egen biologi; å bruke kroppen som et personlig laboratorium for å finne ut hvilke hacks som fungerer best for deg.» Denne definisjonen kommer fra Dave Asprey, en amerikansk entreprenør og forfatter, som først populariserte «bulletproof coffee», altså kaffe blandet med fett.

– Mye av det jeg gjør handler om å komme inn i flyt, sier Solberg.

Flyt er «den optimale bevissthetstilstanden, der vi føler oss best og presterer best,» skriver Steven Kotler i en artikkel i Harvard Business Review. Kotler er forskningsdirektør ved Flow Genome Project, et kollektiv av forskere, artister og sportsutøvere som prøver å forstå fysiologien og psykologien bak optimal menneskelig prestasjon.

Over en kopp grønn te, forteller Solberg entusiastisk om noe han har brukt mye tid på å lese om.

– Interessen for biohacking startet på videregående. Målet var i utgangspunktet et ønske om å prestere best mulig på skolen og bli den beste utgaven av meg selv. Jeg testet da ut flere nootropics, altså kosttilskudd som skal øke kognitive evner, sier Solberg som nå studerer filosofi på UiO, og bruker noe av fritiden på en studie av seg selv.

Mye tid brukes også på PubMed, verdens største søkemotor for vitenskapelige artikler innenfor medisin. Der finnes blant annet artikler som viser hvordan meditasjon endrer strukturer i hjernen, og senker aktiviteten i områdene assosiert med angst og depresjon. Dette mener Solberg at han har merket, og gir meditasjon mye av æren for at han ikke lenger er deprimert eller har angst.

– Meditasjon har økt muligheten for å oppnå velvære og hjulpet meg å være tilstede i øyeblikket, forteller Solberg, som til helgen skal på 10 dagers camp i Tyskland. Det eneste på programmet er Vipassana, en eldgammel indisk meditasjonsteknikk, som oversatt til norsk betyr: innsikt i virkelighetens sanne natur.

– Komme inn i flyt

Å innta kaffe for å øke konsentrasjonen, eller bevisst sove mer enn syv timer for å få nok energi, er noe de fleste gjør for å yte det lille ekstra.

Noen går mange skritt lenger i jakten på å bli kjent med seg selv og optimalisere egen prestasjon.

Da Solberg tok en gentest fant han ut at han har 20 til 30 ganger større sjanse enn gjennomsnittet for å få alzheimers. Dette har bidratt til at han har begynt å jobbe preventivt, for å redusere risikoen.

– Jeg har mye mer energi i løpet av dagen og har mye bedre fokus. Jeg føler meg helt fantastisk, sier han.

Merker resultater: Solberg gir meditasjon mye av æren for at han ikke lenger er deprimert eller har angst.

Det er snakk om keto-dietten. I en liten studie fra forskere ved University of Kansas forbedret keto-dietten tilstanden til 30 prosent av deltakerne, alle med alzheimers. Dietten går ut på at 70 til 80 prosent av kaloriene kommer fra fett, og rundt 5 prosent fra karbohydrater. Det mest spurte helserelaterte spørsmålet på Google i USA var i 2018: «hva er keto-diett?» ifølge CBC News. Mange er skeptiske til dietten.

– Det blir et veldig snevert matvareutvalg, så man går glipp av en god del mat som er næringsrik og som inneholder blant annet fiber og proteiner, sier klinisk ernæringsfysiolog Mari Eskerud til ABC Nyheter.

– En av de mest effektive måtene å lære om seg selv og komme i flyt, er å oppsøke nye miljøer og prøve nye ting, sier Solberg.

I 2017 deltok han på en camp med Flow Genome Project.

– Vi gjorde alt fra acroyoga og Mountain biking til å delta i et vitenskapelig eksperiment om hvordan lystgass påvirker opplevelsen av musikk.

– Gå forsiktig fram

Går du til legen er det mest sannsynlig fordi du føler at noe er galt. Du går kanskje ut med en resept på noen piller. Den samme vitenskapen kan også brukes utenfor legekontoret, men da på eget ansvar.

Bjørn Skålhegg, professor i medisin på UiO, mener ikke nødvendigvis at biohacking er farlig, men råder folk til å gå forsiktig fram.

– Det å prøve litt og kjenne etter om dette passer for seg, er sannsynligvis det som skal til. Man kan eksperimentere ganske mye på grunn av vår robusthet, sier Skålhegg, som understreker at det er svært individuelt hvordan man reagerer på ulik type mat og andre ting, som kuldeeksponering. ►►

Ekspérimentell: Gründer Jacob Mørch liker små-hacks for å få kropp og sjel til å fungere optimalt.

Medisin handler om å få deg fra minus én tilbake til null. Biohacking får deg fra null og oppover

Jacob Mørch (26),
gründer og biohacker

«Her bør en begynne i det små så en ikke får sjokk eller utfordrer seg selv utover det som er kapasiteten for den enkelte, sier han.

Det eksisterer i dag lite forskning på biohacking, så Skålhegg er forsiktig med å uttale seg om temaet:

– Det meste er slik jeg leser det synsing, og eksemplene i denne artikkelen er personlige opplevelser, sier han.

Ekspérimentering

– Medisin handler om å få deg fra minus én tilbake til null. Biohacking får deg fra null og oppover, sier gründeren Jacob Mørch (26).

– I San Fransisco ble jeg eksponert for mye rart, sier Mørch, stilrent kledd i svart turtleneck-genser og briller, ikke altfor ulik den ikoniske Steve Jobs-looken.

– Jeg omfavnet det eksperimentelle tankesettet med å gjøre små-hacks for å få kropp og sjel til å fungere best mulig, sier han.

Det nyeste innkjøpet er en ring som måler blant annet blodtrykk og hjerterytme med hensikt å optimalisere søvn. Dataen fra Mørch kobles opp mot hundretusenvis av

temperaturen for søvn, som han mener er 16 grader.

– Meditasjon ser jeg på som mental trening, på samme måten som man går på gymmen for kroppen, sier den tidligere NHH-studenten, som nå jobber som konsulent og bi-står alt fra etablerte selskaper til studenter innenfor innovasjon. I likhet med Solberg omfavner han også en iskald dusj om morgenen.

Idéen om isdusj, kombinert med pusteøvelser, fikk han fra den nederlandske atleten Wim Hof (60), også kjent som «Ismannen». Hof har blant annet klatret opp Mount Everest kun iført shorts, og løpt et helt maraton i Namibi-ørkenen uten å drikke vann. Nå har han flere følgere på Instagram enn Sophie Elise og holder kurs verden over.

– Jeg er stor fan av han, en skikkelig artig skrue. Men pusteteknikkene han snakker om er jo stort sett ting man har holdt på med i østen i tusenvis av år, sier Mørch.

Supermenneske

Hvis man spør Google om definisjonen på hacking, får man denne: «å skaffe uautorisert tilgang til informasjon i et system eller på en datamaskin». Systemet det er snakk om her, er nervesystemet. Stig Severinsen er mannen som i 2010 slo Wim Hof sin rekord i å svømme lengst under is, med 72 meter. Dansken har mye kunnskap om medisin og selvstudier. Han er fridykker, gründer og forfatter, har en PhD i medisin og er innehaver av to Guinness' verdensrekorder. Hemmeligheten er visstnok å kombinere yoga med moderne vitenskap, samt en liten dose disiplin.

– I vesten tenker vi på kroppen og sinnet separat. Stress starter i hjernen og manifesterer seg i kroppen, sier Severinsen på telefon fra flyplassen i Malaga, der han nettopp har gjort seg ferdig med ukens kurs.

VISSTE DU?

Flytetanken, også kjent som isolasjons-tank, ble utviklet av den amerikanske legen John Lilly. Han forsket blant annet på kommunikasjon mellom mennesker og delfiner.

kilde: Wikipedia

Innen 2030 spår Verdens Helseorganisasjon at depresjon og stress vil være den største kilden til uhelse i verden. Dette kan vi gjøre noe med, mener Severinsen.

Ifølge han kan man gjennom pusteøvelser trene opp en kobling mellom hjernen

og kroppen som gjør en i stand til å håndtere stress og smerte, få økt energi og forbedre egen helse. Også kuldeeksponering kan være svært gunstig for å aktivere kroppens immunforsvar og bli bedre til å takle stress, mener han.

Severinsen lærer bort pusteteknikker til blant andre norske og danske marinejegere, men også privatpersoner.

– Bevisst pusting kan utløse ditt fulle potensiale ved å aktivere Vagus-nerven, sier Severinsen, som av Discovery Channel ble valgt ut som «det ultimate supermennesket» i deres program Superhuman Showdown.

– Denne nerven starter i senteret

av hjernen som kontrollerer pusten og hjerterytmen. Ved å kontrollere denne entrer man flytsonen gjennom å aktivere alpha-bølger i hjernen. Dette er absolutt biohacking, sier Severinsen.

Han snakker, i likhet med Solberg og Mørch, om mental trening på samme måte som den mest treningsinteresserte vennen din snakker om fysisk trening. Kan Verdens helseorganisasjons dystre spådom unngås av at vi lærer av østen og tar pusten mer på alvor? Severinsen er overbevist:

–Bevisst pusting er så virkningsfullt fordi det stilner hjernen.

universitas@universitas.no

I vesten tenker vi på kroppen og sinnet separat

Stig Severinsen, fridykker,
gründer og forfatter

andres data, og en kunstig intelligens kan så gi råd for å oppnå optimal tid med dyp søvn og REM-søvn, den perioden man har de fleste drømmer. Fra før har han programmert ovnen på soverommet til å stille seg til den optimale

Dypere meditasjon: På floating ligger man uforstyrret i en tank med kroppstemperert vann, i et rom som er mørkt og lydtett.

MIN STUDIETID

– Jeg gjorde en grov feil

Tidligere Høyre-statsminister Kåre Willochs studietid var for 70 år siden – en tid da Blindern campus ennå ikke eksisterte og Arbeiderpartiet fullstendig dominerte politikken.

KlimaKåre

tekst Hans Magnus Meland
foto Odin Drønen

– Jeg har en fast regel i intervjuer. Om jeg sier noe dumt, så stryker du det, sier den tidligere statsministeren og ler. Det blir ikke nødvendig, for 90-åringen synes ikke han har sagt noe dumt i løpet av tiden med Universitas i Stortingskantinen. Sett bort fra fjellskoene er han ikledd klassisk Willoch-stil: runde raybans og blå dress.

Willoch blir omtalt i NRK-serien «Da vi styrte landet» som «mannen bak det moderne Norge». Hans regjeringstid som statsminister i perioden 1981–1986 kjennetegnes av økonomisk oppblomstring og jappetiden, altså en periode på midten av 1980-tallet som begynte med velstandsvekst, men endte i finanskrise.

Kåre Willoch gikk ut som cand.oecon. (tilsvarende mastergrad i dag) i sosialøkonomi (dagens samfunnsøkonomi) ved Universitetet i Oslo i 1953. Han forteller at interessen for økonomi blant annet kom fra farens private bedrift og vanskelighetene den møtte som følge av det han kaller planøkonomi etter krigen, og fra de store samfunnsøkonomiske oppgavene verden sto overfor.

– Mange trodde jo at sosialøkonomer var sosialister! Langt ifra!

Flittig student

Den politiske veteranen forteller at han bodde behagelig hjemme under studietiden.

– Jeg var yngst i søskenflokken og hadde god plass, fordi brødrene hadde jo flyttet ut. Jeg slapp mye utgifter og var like uavhengig som de som bodde på hybel.

Han beholdt den gamle vennekretsen fra tiden før studiene, og fikk mange gode venner blant studentene og i politikken.

– Det var et sterkt engasjement rundt utdanning på den tiden også. Jeg tror jeg var en

flittig student, og svært opptatt av å jobbe jevnt og trutt.

Han bøyer seg over bordet og artikulerer tydelig:

– Men, ikke for mye, og ikke for lite.

– Jeg husker jeg gjorde en grov feil. Jeg syntes en av pensumbøkene våre var gammel-dags, og jeg tenkte jeg kunne klare meg med det vi lærte i forelesningene. På eksamen i det faget fikk vi selvfølgelig en oppgave som omhandlet den boken.

Han himler med øynene før han fullfører:

– Sluttresultatet i faget ble heldigvis greit, men man må være forsiktig med hva man vektlegger i pensum. Et råd til studentene: les hele pensum! ler han.

– Alt med måte

– Festet du?

– Jada, men med måte. Aristoteles sa det: alt med måte. Eller som Peder Syv sa det: For lite og for meget forderver alle ting.

Willoch forteller at det generelt var populært å studere, og å reise. Han reiste til blant annet Argentina og Brasil. Medlemskap i Sosialøkonomenes studentforening og Den konservative studentforening kom også godt med.

– I studentforeningene hadde vi gode og interessante debatter. Det fungerte godt som supplement til studiene. Studietiden er en viktig del av levetiden og en fremragende anledning til å få kontakter av varig betydning.

Klokken i kafeteriaen ringer inn, og vi sitter igjen alene.

– Hva har utdanningen hatt å si for karrieren din?

– Den har vært veldig verdifull. Herunder også i høy grad medlemskapene i studentforeningene. Jeg fikk jo også jobb i Norges Industriforbund rett etter eksamen. Det var jo bruk for samfunnsøkonomer.

– Så du for deg statsministerjobben som student?

– Nei, min studietid var en tid da Arbeiderpartiet fullsten-

Kunne ha blitt NHH: Willoch forteller at han først tenkte å studere ved Norges Handelshøyskole i Bergen. – Den gang var sosialøkonomi voldsomt interessant, men lite lønnsomt. Men min far spurte meg «er det ikke sosialøkonomi du egentlig interesserer deg for?». Det viste seg at han hadde rett.

dig dominerte politikken. Også i min første tid i politikken sto det helt fjernt.

Willoch trekker frem klima, og å gjenreise den internasjonale samarbeidsviljen som saker han engasjerte seg i som student.

– Klima er langt mer enn viktig. At noen vil føre klimapolitikk uten å ramme privatøkonomi, er helt urealistisk. Det er sjelden i politikk at man er 100 prosent sikker på en sammenheng, men er sammenheng-

sannsynlig, må man ta hensyn til den.

– Tar regjeringen klimapolitikk seriøst nok?

– Jeg kan ikke gå grundig inn på aktuell praktisk politikk her og nå, men det viser seg at det er vanskelig å få med seg nok partier på klimatiltak som monner fort nok. Jeg sier stå på og gjennomfør gradvis kraftigere klimatiltak.

Kåre Willoch

HVA: Samfunnsøkonomi

NÅR: 1948–1953

HVOR: Universitetet i Oslo

DEBATT

debattredaktør: **Selma Joner**
debatt@universitas.no 938 08 470

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Om stein i glasshus

Redaktør i Under Dusken Jenny Westrum-Rein skrev i sin lederartikkel 10. april at Norsk studentorganisasjon (NSO) ikke evner å engasjere studentene.

– Marte Øien er nylagt leder av NSO, og skal lede norske studenter det neste året. De vet mest sannsynlig ikke hvem hun er, skriver hun.

Westrum-Rein mener problemet er at «svært få av studentene kjenner til verken landsmøtet, NSO eller arbeidsutvalget».

I et motsvar fra av- og påtroppende leder i NSO, Håkon Randgaard Mikalsen og Marte

Øien, skriver de det følgende:

– [...] forsøker NSO å være synlig i både nasjonale og regionale medier, og i studentmedier. Khrono, Universitas og Universitetsavisa fulgte NSOs landsmøte i år.

Og punchlinen i denne historien kan NSO få stå for selv:

– Vi ble glade for å kunne tildele Under Dusken støtte til å delta [på landsmøtet], men registrerer at dere ikke fikk anledning til å reise likevel. Det var synd, men vi håper vi ses til neste år!

Drømmen om nok et rolig studentpolitisk år

Du trodde kanskje Aftenposten dominerte over selvsagte ledere? Da kan du tro om igjen – studentavisen ved Universitetet i Agder, Unikum, seiler nemlig frem som et studentmedienes svar på tanta i Akersgata.

I en lederartikkel fra april skriver ansvarlig redaktør Andreas Guthe om forsinket sensur på UiA.

– Studenthverdagen baserer seg i stor grad på å rette seg etter innleveringsfrister. Om dette ikke oppfylles, vil studenter i verste fall stryke i det gjeldene emnet. Er det da greit at foreleserne leverer sensuren for sent, men

uten konsekvenser? spør han.

Jeg tenker at han tenker nei, men kan jo ikke snakke for alle.

– Jeg opplever det som demotiverende å rette meg etter innleveringsfrister når mine egne forelesere ikke følger reglene de selv gir oss, fortsetter han.

Selv om han har forståelse for at «arbeidsmengden ofte kan hope seg opp for de ansatte», mener han dette er ugreit. Og kommer med velmenende råd:

– Derfor vil jeg anbefale sensorene å handle med Kants kategoriske imperativ i mente: Hvis du kan levere etter fristen uten god grunn, skal alle kunne det.

Mer eller mindre vilkårlig sensur

Karakterer

Karl Henrik Storhaug Reinås, A-lista

Flere studenter har fått seg en svært ubehagelig overraskelse når de enten har gått mye opp eller mye ned ved klagesensur. Selv om studenter nå får en tredje sensur ved store avvik i karakterer, er det langt fra tilstrekkelig når fortsatt hele kvalitetssikringssystemet rundt vedtak om karakterfastsettelse svikter. Større oppmerksomhet og flere tiltak må til for å bedre samfunnets og studentenes tillit til vurderingssystemet.

Karakterer har i dag overdrevet stor betydning når det gjelder ansettelse, opptak til studier og videre karriere. For eksempel må jusstudenter i mange yrker ha nærmere A-snitt, flere studier ved universitetet krever nærmere 6-snitt fra vgs og for å kunne fortsette med en doktorgrad kreves som regel et B-snitt. Hvem kan med hånden på hjertet virkelig påstå at en med 5,55 i snitt fra vgs virkelig er bedre kvalifisert enn en med 5,54 i snitt? Når man vet at karakterer ikke er kvalitetssikret i tilstrekkelig grad kan man sette inn to tiltak: Enten redusere karakterenes betydning eller sørge for at vurderingskvaliteten blir optimal. Siden karakterer bør kunne ha noe å si og vurderingskvaliteten vanskelig kan bli helt upåklagelig, vil jeg argumentere for begge tiltakene.

For å sørge for at karakterer får mindre å si kan man definere noen tilleggspoenggivende kvalifikasjoner ved poenglikhet, som for eksempel kjønnsbalanse, alder, yrkespraksis osv. for søkere over et visst poengnivå. Videre kan man redusere ressursene

som brukes til å selektare søkere ved å simpelthen opprette flere studieplasser, slik at søkere over et visst nivå uansett kommer inn. Dessuten kan man sørge for at krav til videre utdanning ikke settes unaturlig høyt.

Karakterer har i dag overdrevet stor betydning når det gjelder ansettelse, opptak til studier og videre karriere

Å heve vurderingskvaliteten kan gjøres ved å skolere sensorene mer. Mange tror at det holder å være god faglig for å kunne være en god sensor. Imidlertid er sensur en egen kunst som krever at man har spesifikk kunnskap om hvordan man vurderer ulike besvarelser, hvor man legger nivået og hvilket materiale som er utgangspunkt for sensur. Det må tydeliggjøres hva som forventes å være lært, om det er pensum, forelesninger, læringsmål, en blanding eller noe annet. Dessuten bør absolutt all sensurering ha omfattende skriftlige sensorveiledninger og grundig opplæring i sensurarbeid på forhånd. Sensormøter bør avholdes for å opparbeide tolkningsfelleskap og avklare tvilstilfeller. Sensur bør alltid prioriteres ressursmessig, slik at alle eksamener bør ha minst to sensorer. Til slutt bør automatisk begrunnelse alltid følge med sensur.

Et studenthus, for og av studenter

Studenthus

Emma Laier Johnsen, leder av Arbeiderpartiets studentlag i Oslo

Onsdag 27. mars kom det frem at Arbeiderpartiet er størst blant studentene, og det er det god grunn til. Arbeiderpartiet fører en ambisiøs og realistisk politikk. Etter en periode i byrådet har Oslo Ap, sammen med SV og MDG, ført en offensiv politikk. For eksempel har vi økt antallet avganger i kollektivtransporten med hele 4000 flere, og tatt tilbake sentrum fra bilistene. Oslo Ap går nå til valg for fire nye år, og vi Arbeiderpartiets studentlag i Oslo (Astud) skal jobbe for at Oslo skal bli studenthovedstaten i Norge.

Oslo er Norges største studentby med over 80.000 studenter, men til forskjell fra Trondheim og Bergen har ikke studenter en felles møteplass i sentrum. Et sted som på tvers av institusjoner legger til rette for innovasjon, kultur, sosiale aktiviteter og frivillighet. Etter fem år som student i Oslo kan jeg telle på to hender hvor mange ganger jeg har vært på Chateau Neuf. Jeg kan si meg enig i at Chateau

Neuf er fint for større arrangementer, men studentene trenger et studenthus hvor de på en daglig basis kan møte andre studenter fra hele Oslo. Det er på tide at Oslo får et studenthus i sentrum for og av studentene, som skal bidra til fellesskap og tilhørighet.

1. mars la Astud frem et forslag for programmet til Oslo Ap om at «Oslo kommune skal bistå i å utrede mulighetene knyttet til nytt studenthus i sentrum».

2. mars ble dette vedtatt som en del av programmet som Oslo Ap går til valg med. Med dette viser Oslo Ap at de tar studentene på alvor, og ønsker å tilrettelegge for en bedre studenttilværelse. Utover studenthuset, går de til valg på å øke antall studentboliger, bygge ut bysykkeltilbudet ved studentbyene og studiestedene og samarbeide med studentidretten for å bedre studentenes tilgang til idretten. Videre var også Oslo Ap med på å vedta Campusstrategien som vil legge enda bedre til rette for studentene i Oslo.

Oslo Ap ønsker å bygge en by for alle, og vi i Astud skal sørge for at studenter skal være inkludert i dette. Godt valg!

Ukas tweets:

Anna Dåsnes @annadasnes
Ingenting som skriker mangfold mer enn tre hvite gutter utenfor juridisk fakultet.

Svar:

Denne uken er det studentvalg på Universitas i Oslo (SUO) – Bli felle har skrevet navn til Moderat liste. Hva betyr dette for deg som velger? For det første er vi fremdeles den liberalkonservative studentlista. Vi står på studenters, lærermedlemmer og forelesere Lær Lær Lær.

UNIVERSITAS NO
– Vi dyrker mangfold, og vil ikke ha enfoldig likhet

TRONDHEIMS BEST KLEDDE 201 @gingerpuz96
filosofforelesning for 1. års studenter på Universitetet
Foreleser: Er det noen som husker noe fra de gamle greker-nes verdensbilde?
Student: de bygde templer for gudene sine?:)
Jeg melder meg ut, snakkes på barneskolen
Jamen, de gjorde jo det?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Gutter, rop høyere!

Likestilling

Amalie Charlotte Moe, student

I Universitas-kommentaren «Jenter gjør det best, hva så?» fra avisen 20. mars, skriver Mikkel Ihle Tande at diskriminering basert på kjønn ikke er grunnen til at man ser en overvekt av menn i toppstillinger og at man må «se utenfor feminismen» for å finne svaret på det mysteriet. I kommentaren tar Tande opp en rekke statistikker knyttet til samfunns problemer som angår menn, som at 95 prosent av fengselsinnsatte er menn; kun 51 prosent av menn fullfører videregående på normert tid; at antallet menn som tar livet sitt er tre ganger høyere enn antallet kvinner; og at menn utgjør 94 prosent av de 20 dødeligste jobbene i følge U.S Bureau of Labor Statistics. Om de tre første statistikkene gjelder menn i USA, Norge eller hele verden kommer ikke tydelig frem i kommentaren.

Uansett, om man synes dette er interessante og viktige saker som man vil vite mer om, så er feminismen et godt sted å begynne. Jeg anbefaler for eksempel dokumentaren «The Mask You Live in». Den er skrevet, produsert og regissert av feministen Jennifer Siebel Newsom. Dokumentaren tar for seg hvordan det er å

vokse opp og leve som mann i dagens samfunn og tar opp saker som utdanning, kriminalitet, vold, media, mental helse, seksualitet og sosiale relasjoner.

Tande skriver om disse utfordringene menn møter at «menn flest aksepterer slikt, uten å rope høyt om urettferdighet eller kjønnspolitiske tiltak». Jeg tenker at nettopp der ligger problemet, at menn flest «aksepterer slikt» og at de ikke «roper høyt» om urettferdighet og kjønnspolitiske tiltak. I det minste beviser Tande at menn er i stand til å rope høyt de også, som for eksempel at kvinner roper for høyt om urettferdighet.

«Det er opp til kvinner selv om kjønnsbalansen vil endre seg over tid», sier Tande. Det får meg til å lure på hva Tande tenker at menn skal gjøre i mellomtiden, sitte og tvinne tommer?

Man kan diskutere frem og tilbake i det uendelige om hvilken halvpart som skal trekke

det store tunge lasset for likestillingen, men jeg tenker at det er langt mer produktivt at vi drar lasset sammen, i stedet for å være i drakamp med hverandre. Menn som mener det er for lite fokus på

deres utfordringer i samfunnet kan ikke forvente at kvinnelige feminister skal bære fanen for dem og rope høyt på deres vegne. I stedet bør de bli med i toget og være med å lage parolene. Side om side kan man kjempe videre for å få «en likfordelig i de farligste jobbene og i studentmassen».

Jeg ønsker dere alle lykke til med å finne tungtveiende paroler å gå bak for deres neste tog, om det så skulle være på 8. mars eller 19. november.

Det får meg til å lure på hva Tande tenker at menn skal gjøre i mellomtiden, sitte og tvinne tommer?

Ukas sitat: Så se på meg, et menneske som aldri har ønsket å nærme seg

Martine Lysebo, politisk nestleder i Velferdstinget i Gjøvik, Ålesund og Trondheim, skriver i Under Dusken at studentpolitikk er like morsomt som revy.

Når jeg blir lege vil jeg kunne behandle dem som trenger meg

Helsehjelp

Sara Endestad, Ragnhild Kirkhus, Ingrid Nordang, Lily Pham, Aline Uhirwa Bjerkhaug, Eira Dahl Føyen, Maria Nizialek, Siri Skaga, Berit Sofie Skånøy, Merete Lan Olsen, Antonio Oluf Escalante Steffensen, Studenter uten grenser Oslo, Ås, Bergen, Tromsø, Warszawa, Trondheim og Budapest

Alle som vil bli lege må spørre seg selv hvorfor. Og svaret er alltid det samme: Man vil hjelpe medmennesker. Akkurat nå hindrer norsk lov leger i nettopp dette.

Allerede i løpet av det første året på medisinstudiet ble én ting gjort klinkende klart for oss: Som leger er vår jobb å «helbrede, lindre og trøste». Vi vil bli leger for å kunne «hjelpes syke til å gjenvinne sin helse og friske til å bevare den.» Vi vil kunne behandle dem som har behov for oss, uavhengig om de har papirene sine i orden eller ikke. Som ferdigutdannet lege vil vi møte mennesker, ikke merkelapper.

Men slik situasjonen er i Norge i dag er ikke dette lenge mulig. Papirløse som oppholder seg i Norge har kun rett på øyeblikkelig hjelp, og må betale for helsehjelpen de mottar. Det betyr at en allerede marginalisert gruppe

mennesker, som i mange tilfeller lever i nød, har svært begrenset tilgang til medisinsk behandling.

De papirløse har ingen tilgang til fastlege, og konsekvensen er at de går med sykdommer inntil det faktisk blir akutt og de trenger øyeblikkelig hjelp. Det har de fortsatt rett til i Norge. De har også rett på akutt helsehjelp, men vi mener at leger alltid skal hjelpe pasientene sine, uansett.

Det vil til enhver tid oppholde seg personer i Norge uten oppholdstillatelse. Asylsøkere med endelig avslag, personer som ikke lenger har oppholdstillatelse eller som aldri har vært registrert hos myndighetene. Mange kommer fra fattige, krigsherjede land og som alle andre trenger de helsetjenester.

I Norge har det lenge vært slik at menneskers behov for helsehjelp har vært ivaretatt av det offentlige som har sikret helhet, forsvarlighet og faglighet. Norge har på den måten ivaretatt de mest sårbare. Dersom regjeringen ikke prioriterer helserettigheter til papirløse står ikke lenger dette tilbudet.

Disse menneskene er utstøtt, og i tillegg råder utrygg-

heten om hva som skjer om de blir syke. Det er helseskadelig. Det skaper mer sykdom. Det skaper unødvendig menneskelig lidelse og potensielt smittefare. Det er store udekkede behov for helsehjelp hos de papirløse, og frykt skaper store barrierer for å motta helsehjelp. Personer uten lovlig opphold går ikke til legen, fordi de er redde for at legen skal politianmelde dem fordi de er ulovlig i landet.

Mange papirløse innvandrere lever i Norge uten tilgang til helsehjelp. Syke blir gående lenge med ubehandlede lidelser helt til akuttbehandling blir nødvendig. Dette skaper mye unødvendig lidelse. Disse pasientene får verken hjelp ved et tidligere stadium eller oppfølging, noe som medfører en større kostnad for helsesystemet enn nødvendig.

Det er på tide at Stortinget løser dette, én gang for alle. Som legestudent og medlemmer av Studenter uten grenser mener vi at helsetjenester til

papirløse må gis på bakgrunn av individets medisinske behov. Vi mener at retten til helsehjelp er en menneskerett, og at oppholdsstatus ikke er relevant for retten til nødvendig hjelp. La oss få være leger.

Retten til helsehjelp er en menneskerett, og oppholdsstatus er ikke relevant for retten til nødvendig hjelp

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Maria Støre**
anmeldelser@universitas.no 415 82 126

 Teater:

BEKLAGER: Westerdalsstudentene legger seg flate og jobber på spreng for å iverksette tiltak.

Det burde ikke skjedd

Publikum var klare for å klappe og le på Westerdalsrevyen 2019 «Det skjedde», men fikk ikke nok muligheter.

Stemningen var på topp allerede før showstart. Publikum har løsnet på vesker og rumpe-tasker, og sitter godt tilbakelent i setene sine. Westerdalsstudentene er snart klare for å innta scenen, og man kan føle på premierenervene hos publikum og produsentene som løper rundt. Over høyttalerne farer en beskjed om å skru av mobiltelefonene, og publikum bryter ut i applaus. Så begynner første sketsj, med sang, dans og godt humør. Publikum koser seg gjennom første akt, men store latterbrøl er en mangelfare.

Den røde tråden med politikere og offentlige personer som beklager for overtredelser er

Det skjedde

Hva: **Westerdalsrevyen**

Hvem: **Marianne Giske, Vivild Falk Berg, Hanna Heider Hov, Inga Johanne Fyhn Nilsen, Tarald Aas Reite, Olav Dale, Gustav Lie Gundersen og Albert Kvalsvik Holskjær**

Regi: **Kjetil Jore og Einar Bardal**

en god idé. Dessverre er ikke dette konseptet godt nok utviklet, og kommer derfor aldri til det punktet hvor det blir satirisk og virkningsfullt. Musikalnummeret der fire kvinner danser og synger om hvordan de skulle ønske de ble kidnappet, som et harselas med Anne-Elisabeth Hagen, er særdeles smakløst. Med tanke på at politiet har uttalt at det er større grunn til å tvile på at Hagen fortsatt lever burde de holdt seg foruten denne sketsjen. Den er heller ikke viktig for helheten, når hensikten er å utlevere offentlige personer som har gjort noe galt og må beklage, passer denne sketsjen dårlig inn. Å vitse med ofre er greit nok, men det skal mye til å gjøre dette på en god måte, særlig når det står liv på spill. Den

kunne blitt kuttet, og den burde blitt kuttet.

Andre akt er helt klart best, og er også den som engasjerte publikum i størst grad. Skuespillerprestasjonene er jevnt over gode, men særlig Vivild Falk Berg gjør en god jobb, spesielt i rollen som Kristin Kirkemo. Bandet gjør også en god figur, og er særlig lekne etter pausen. Dette skaper en fin kombinasjon av nostalgi og partystemning. Selv om denne akten fungerer bra, er slutten litt retningsløs. Den røde tråden blir ikke nøstet helt opp, og man kan lure litt på hva poenget med det hele var.

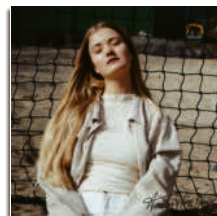
Alt i alt framstår dette som en helt vanlig revy. Den er tidvis morsom, men kanskje ikke så ofte som den burde. Det er elementer, i hovedsak Hagen-vitsen, de bak produksjonen burde legge seg flate for. Men etter at de i to timer har vitset med at beklagelser ikke egentlig har noe for seg, ville dette i grunnen ha liten betydning.

Nora Aschim
anmeldelser@universitas.no

 Plate:

Detaljrik og vakker visepop med høy gjenspillingsfaktor

Amalie Holt Kleive synger vakkert og troverdig om savn, mens det eneste savnet med musikken hennes er at det ikke er mer av den.

Slippe

Hva: **EP**

Hvem: **Amalie Holt Kleive**

Når: **3. mai**

Slippe er lyden av en ung uetablert artist som høres ut som hun har vært her i årevis. *Slippe* er lyden av Amalie Holt Kleive. Fersk ut av Griegakademiet med bachelor i jazzvokal, har hun laget en herlig liten utgivelse bestående av fem låter. På rundt 17 minutter er vi med på en emosjonell reise gjennom store elektroniske lydlandskap, fengende vokalmelodier og tekster inspirert av dikt og visesang.

Dette etableres allerede i første låt, som er tittelsporet. Denne starter med en enkel vokalsample som kommer og går, og fungerer som en slags puls. Så bygger låten seg opp med klangfylte pianoer og synther som akkompagnerer Holt Kleives vakre vokal. Plutselig eksploderer, bokstavelig talt, det vakre etter hun synger: «Din styrke har ofte vært din svakhet, kan du slippe det ut?». Et grep som gir god dynamikk og forsterker oppriktigheten i det som synges, og gjør de renere partiene enda vakrere.

Ifølge artisten selv handler alle låtene på EP-en på hver sin måte om løsrivelse eller savn. Dette formidler hun klart og tydelig gjennom hele utgivelsen, og i samspill med den velproduserte musikken, er det nesten umulig å ikke føle noe. De to singlene «Nær deg» og «Komme meg ut» er naturlig nok høydepunktene, og det er i de låtene konseptet kommer best fram. Begge er minimalistiske i instrumenteringen, og vokalen får skinne. Slik den absolutt fortjener.

Etter de siste tonene av «Jeg ville gå» forsvinner, kan man gå tilbake og glede seg over å oppdage nye detaljer. Dette er pop med nok av komplekse melodier og finurlige lyddetaljer til å skape en kritikerfavoritt, men uten at det går på bekostning av solide og dansbare refreng. Så, når kommer det mer?

Tony Norgaard
anmeldelser@universitas.no

FOTO: INGUUN BØRVIK

Bok:

Giftig identitet

Martin Svedmanns debut viser hvordan avhengighet former hele livet ditt.

Når jeg drikker

Hva: [Bok](#)

Hvem: [Martin Svedmann](#)

Forlag: [Cap-pelen Damm](#)

Når jeg drikker er en skildring av en manns reise i alkoholismen. Rusen blir tidlig en form for identitet som følger ham gjennom ungdomsår, studietid og forhold. Uttrykket er

presist og stilsikkert. Diktene er korte og fortellende, og gir et innblikk i hvordan livet til en alkoholiker utvikler seg. Svedmann er god i beskrivelsen av det vonde og det beroligende i en avhengighet.

Det beste med denne boka er hvordan Svedmann har håndtert forholdet mellom kjærlighet og avhengighet. Rusen er ensom, sies det flere ganger, men kjærligheten står som en motsetning til dette. Kjæresten, Sofie, går fra å være drikkekamerat til edru samboer. Selv om dette er en rolig og lavmælt bok, er det en spenning i hvordan

jeg-personen prøver å beherske avhengigheten sin i stor nok grad til at han ikke mister den han elsker.

Gjennom diktsamlingen viser Svedmann hvordan alkoholisme og avhengighet er noe som kan ramme alle. Det er en del av hverdagen, og trenger slett ikke å virke så ekstremt. Flere av diktene dreier seg også om en studenthverdag: «vil ikke være full / på forelesningene / vil ikke være edru». Disse diktene skaper en så stor nærhet til leseren at man burde spørre seg selv i hvilken grad dette gjelder en selv. Svedmann skildrer også i et dikt veien ut av alkoholismen som et studium: «bruker 3000 / kroner på selvhjelpsbøker (...) / jeg spør sofie / om det var lett å bli avholds».

Diktene er tidvis lekne. Selv om dette er et fint grep, er mange av vendingene i diktene litt for forutsigbare. Noen ganger kunne diktene tatt litt større risiko for å utfordre leseren mer. Det blir en veldig snill og forsiktig diktsamling, selv om tematikken er hard og vond å lese om. Det hadde vært fint om selve formen på diktene kunne underbygge tematikken i litt større grad, og ikke være så tradisjonelle som de er. Alt i alt er det en imponerende debut, som viser at det noen ganger er bra å bli litt voksen før man gir ut sin første bok.

Nora Aschim

anmeldelser@universitas.no

Konsert:

FOTO: ØYVIND HALSØY

Masse kjærlighet: Hester V75 markerer albumslipp med en strålende konsert på Parkteatret.

Jackpot på Hester V75

Hester V75 imponerer med turnéstart i Oslo.

Bergensguttene i rap-kollektivet Hester V75 har nettopp gitt ut nytt album, og begir seg ut på en Norgeturné som skal innom Bergen, Trondheim og Stavanger. På Parkteatret fredag satte de i gang på meget godt vis.

For Hester V75 handler alt om «good vibes» og kjærlighet, og det var ikke mangel på noen av delene foran forventningsfulle fans. Allerede i første låt settes stemningen: «Inni meg brenner» er første spor fra deres nyeste album *Dolce Vita*, men her er det ingen som ikke kan synge med.

Som sine motparter i for eksempel Sushi x Kobe, har ikke Hester V75 de samme type meget dansbare og skrikbare «bangersene». Likevel synes ikke dette å gjøre noe som helst, fordi publikum har null problem med å følge med på sangene, tross de tunge «beat-sene» med færre melodiske elementer.

Det er lett å tro at med fem medlemmer kan det fort bli noe folksomt på scenen. Noe av det Hester V75 får bra til er å utfylle hverandre, uten å ta plass fra de andre. Stort sett alle sangene inneholder minst

én del fra hver av de tre vokalistene, og dermed blir det en veldig deilig dynamikk på scenen. De to som ikke synger kan lett høres på koringen.

Fra nye låter som «Meldinger» og «Vil ha mere», til de eldre «Playaz» og «Gåte» viser kompisgjengen at de har funnet sin identitet og sin *sound*, som de litt mer lavmælte bergensrapperne. Det funker helt ypperlig.

I sangen «Kjører omvei for å kjøpe sigaretter», går en linje i andre vers: «Eg hakje mye gelter, men kan låne deg en genser», og hva passer vel ikke bedre da enn å kaste «merch» ut til publikum? Populært er det, og lydnivået i salen stiger enda et hakk.

Når konserten avsluttes med «Syv til fem» står undertegnede igjen med en følelse av at dette godt kunne holdt på lenger. Hester V75 er såpass etablerte at de har nok materiale til å spille i hvert fall én time, spesielt når de «headliner». «Det er jævlig mye kjærlighet her, gi en stor applaus til dere selv», kommer det fra scenen mot slutten. Det er likevel ingen tvil om at det er guttene her som fortjener applaus for å ha funnet sin egen stil i det som har blitt en ganske trang og uoversiktlig rapscene i Bergen by.

Jonas Solgård

anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

(følg spillelista på spotify)
Maria Støre, anmelderredaktør

Kroppsspråk - Lars Vaular

Bare se på mitt kroppsspråk, mens jeg danser til detta <3

Body Parts - Ina Wroldsen

Kanskje Norges fineste stemme

Tequila - The Uniøn

Skikkelig sommerpop

Palass - Resirkulert

Ung, ny norsk musikk <3

Kulturkalender uke 19

Vintage Kilo Sale • Oslo • VinoKilo	11/5 - 12/5	Utstillingsåpning i EXIT!	11/5
Tysklands største «vintage kilo sale» kommer til Oslo! 500 kroner for en kilo med deilig vintage. Vin, snacks og klær i massevis. Det hele skjer samtidig som Løkkadagene, så det er vel bare å ta turen innom! Blå, kl 11.00, kr 50,-		Nok en utstilling på Munchmuseet, men denne er helt unik. Det er nemlig den store finalen til museet på Tøyen før det flyttes til Bjørvika. Alle kulturnørdere og nørdinner, her finner du deilig kunst og mimring tilbake til museets høydepunker. Ta turen da vel! Sjekk ut Munchs mest kjente verk og sug det inn, for snart flytter det fra hippe Tøyen til fancy Bjørvika :(Munchmuseet, kl. 10-17	
Alternativ AFTEN #5	9/5	Løkkadagene	11/5 - 12/5
Deichman på Grünerløkka har pusset opp, og nå blir det fest. Det ryktes om god underholdning og billig bar. Enough said? Deichman Grünerløkka, kl. 20:30, kr. 100,-		Løkkadagene! Fra en løk-kajente born and raised (eller bodd og jobbet der ett år) til deg, stresset og eksamensnervøs student, dette er noe å sjekke ut! Her finnes mange gode tilbud, topp stemning og mye digg mat rundt omkring. Personlig liker jeg å ta en pils og observere maset, men selv jeg har snublet over et par skatter. Vi treffes der! Grünerløkka, kl. 11-17	

Ingrid Ekeberg, utenriksredaktør i Universitas

Ukas anbefaling

Penisjustis

Hvem: [Rettsstatens voktere](#) Hva: [Ta penis](#) Hvorfor: [I egne hender](#)

Det er trangt om plassen på t-banen, men du smyer deg inn på et ledig sete ved siden av herremann X. Idet du setter deg, sprer han beina i en nesten perfekt 90-graders vinkel, for nå skal Herr Penger lufte tissen. Halve setet ditt ofres på den moderne manns penissalter, mens han roper «Hei, det er penger. Du snakker med

penger» inn i en telefon. En gruppe eldre damer skuer vantro mot det dresskledde skrittet i fri dressur, et barn gråter i det fjerne. Og du? Du har betydelig kortere ben, langt mindre penger og muligens ingen penis. Men du har en langfinger, en tommel og perfekt posisjon. Så bare si deg inn, min venn, og _klyp_.

Anna Stensrud, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Jeg starter i morgen

Hvem: [Lei student](#) Hva: [Ferie på forskudd](#) Hvorfor: [Eksamenene er her](#)

Akk, så var eksamensperioden her igjen. Kom mai, du uskjønne, umilde. Nok en gang må skippertaket tas. Men jeg er ikke mentalt forberedt på å nilese 24/7. Etter måneder med innlevering etter innlevering, kom påska og ga et etterlengtet pusterom i frisk fjellluft. Tilbake i den lille storbyen er tursekken byttet ut med det tunge tøynekket, men det er vanskelig å dra det tilbake på lesesa-

len. "I morgen skal jeg komme ordentlig i gang" har jeg sagt til meg selv i to uker nå. Men stadig prokrastineres det. Serie på serie binges og sosiale sammenkomster prioriteres lett over pensum. Jeg har gravd meg ned i et mørkt, men irriterende behagelig hull av ferie og lat-skap. Ikke gjør som meg og ta ferien på forskudd! Men jeg lover, i morgen skal jeg komme ordentlig i gang.

